

Vígszínház

egy polgári népszínház

Rudolf Péter

**pályázata a Vígszínház Nonprofit Kft.
vezetői munkakörének betöltésére**

2021. június

Tartalomjegyzék

Személyes motiváció	
Szubjektív önéletrajz	
Az elmúlt egy év válságkezelésének rövid krónikája	
Hosszútávú művészeti koncepció	
A társulat	
Etikai Kódex és Eljárási Rend	
A Művészeti Tanács.....	
Az Üzemi Tanács.....	
Belső építkezés	
Fiatal művészek pályakezdésének és kibontakoztatásának támogatása	
Műszaki és adminisztratív dolgozók.....	
Együttműködés országosan és nemzetközileg elismert művészekkel	
Rendezők	
Tervezők, alkotótársak.....	
Írók, drámaírók	
Műsorpolitika	
A repertoár	
A dramaturgia	
Több évadra vonatkozó produkciós tervek	
A Víg és Pesti Színház.....	
Házi Színpad	
Tervezett bemutatók 2021/2022 – 2025/2026	
Saját fejlesztések.....	
Klasszikus magyar drámák	
Kortárs magyar drámák, zenés színpadi művek, adaptációk	
Klasszikus külföldi drámák	
Kortárs külföldi drámák, zenés színpadi művek, adaptációk	
Gyermek, ifjúsági előadások.....	
Improvizációs játékok, improvizációs estek.....	
A színház és közönség viszonya	
Fiatalok színházi nevelése – színházpedagógiai program	
Kapcsolódás jelentős eseményekhez, évfordulókhöz.....	
Marketing, PR, belső és külső kommunikációs stratégia	

Márkastratégia, brandépítés	
Arculat – modern klasszikus, patina és progresszió	
Fókuszban az online platformok	
Médiapartnerek	
Sajtókommunikáció	
Belső kommunikáció	
Társadalmi szerepvállalás	
Együttműködések, belföldi és külföldi szakmai kapcsolatok	
Hazai együttműködések	
Együttműködések kulturális intézményekkel, színházakkal, fesztiválokkal	
Együttműködés a zenei élet kiválóságaival	
Filmes együttműködések	
Együttműködés társművészetek alkotóival	
Együttműködés oktatási intézményekkel	
Egyéb partnerségek	
Társadalmi célú együttműködések	
Nemzetközi szakmai kapcsolatok	
Külföldi alkotók	
Együttműködés külföldi színházakkal, fesztiválokkal, intézményekkel	
Workshopok, mesterkurzusok	
Előadások feliratozása, angol nyelvű honlap	
Gazdasági program, üzleti terv	
A gazdálkodás feltételei 2021-2026	
Bevételek 2021-2026	
Ráfordítások 2021-2026	
Személyi ráfordítások (bér-, bérjárulék, személyi jellegű egyéb)	
Egyéb ráfordítások (anyagjellegű, igénybe vett szolgáltatások, értékcsökkenés, egyéb)	
Eredmény, mérleg	
Összegzés	
Szakmai önéletrajz	
Kötelező mellékletek	

Személyes motiváció

2020 márciusában, meglehetősen zaklatott körülmények között zajló pályázatás végeredményeként lettem a Vígszínház igazgatója. Egy karanténba zárt országban, apparátus nélkül, még kívülről kellett elkezdni építkezni. Az előző vezetés *már* nem, én *még* nem hozhattam döntéseket. Nyilvánvaló volt, hogy a következő hónapokat a váltás körülményei és a pandémiás helyzet beárnyékolja majd. Hogy milyen mértékben azt természetesen senki nem láthatta előre.

2020 június 8-án léphettem először igazgatóként az épületbe. 2020 július elsejétől teljes jogkörrel. Július 1-én sajtótájékoztató keretében ismertettem az évadot. Most, 2021 júniusában, egy csonka színházi évad után, egy feszültségekkel és aggodalmakkal teli világban, a szeptemberi újrakezdés reményében írom a pályázatomat.

Ebben az abszurd helyzetben talán elfogadható lépés lenne az előző pályázat változatlan benyújtása, mégis úgy éreztem, nekem magamnak is hasznosabb újragondolni az elképzeléseimet, és kiegészíteni az írást az új tapasztalataimmal. Nyilvánvaló, hogy az előző pályázatomban a Vígszínház szellemiségére vonatkozó megállapításai, vagy a színházcsinálás mikéntjéről vallott nézeteim nem változtak. Ebből adódóan az erre vonatkozó gondolatok tehát újra felbukkannak ebben a pályázatban is.

Békeidőben még nem vezethettem a színházat, de talán többet tanultam így, ebben a kiszámíthatatlan, *harci* helyzetben. Amennyi hátránya van annak, hogy az elmúlt két évtizedben nem voltam házon belül, ugyanannyi előnyt is jelent, hiszen elfogulatlanul, tisztábban láthattam a változtatandó pontokat.

Hosszútávú terveket szőni csak *módjával* lehetett. A folyamatosan változó paraméterek és a kinevezésem időkorlátai sem könnyítették meg a helyzetet. Szerettem volna még jobban megismerni a társulatot – a korrekt építkezéshez ez elengedhetetlen –, de a vírus ezt a folyamatot is blokkolta.

A színház belső felépítménye, az alá-fölé rendeltségek pontos összehangolása, a számon kérhetőség tiszta rendszere is nehezebben tud kialakulni egy ilyen rendhagyó évben, de tanuljuk egymást.

Minden nehézség ellenére, hét tervezett bemutatóból hatot megvalósítottunk. A hetediket már próbáljuk. Gazdasági okokból senkit sem kellett elbocsátanunk, a streamjeink pedig sikertörténetek. Mindezt a színházban lassan helyreálló béke tette lehetővé. Ez csak a társulat összekapaszkodásával jöhetett létre, alázattal és tehetséggel. Sok magasztos, ünnepi pillanatot is szült ez az embert próbáló időszak. Ebből kell építkeznünk!

Őszre szeretném, ha már egy újragondolt és újratárgyalt kollektív szerződéssel dolgozhatnánk. A szervezeti felépítés, a munkaköri leírások összehangolása is zajlik. Szeretnénk kialakítani a működésünkben világosan követhető protokollokat. A pontos feladatkiosztásból és átlátható működési rendből fakadó automatizmus a legjobb válasz a váratlan helyzetekre. Ez az egyik legfontosabb tanulság.

De a tanulságokat továbbra sem egyedül kívánom levonni. Nem az egyszemélyes vezetésben hiszek, hanem a párbeszédben, a közös gondolkodásban. Egy kör szellemiségében, egy közösség munkájában, ezt igyekeztem megteremteni a külső körülmények miatt meglehetősen hektikusan alakuló egy évben.

A korábbi pályázatomban vállalt demokratizálási folyamat részeként megalakult a Művészeti Tanács és az Üzemi Tanács is. Valamint elkészült egy Etikai Kódex és Eljárási Rend. Egy katasztrófa súlytotta területen mozogtunk. Az elején vagyunk az újjáépítésnek. Ez egy hosszú folyamat lesz.

Remélem, végigcsinálhatom!

Szubjektív önéletrajz

1959 október 15-én születtem. Budapesten. Életem első 5 évében kis falvakban éltünk. Kezdő pedagógus szüleim Órszentmiklóson, majd Vácdukán kaptak szolgálati lakást. 1965-ben édesapám 27 évesen a váci művelődési ház igazgatója lett. Ezzel megalapozódott a mozihoz való szerelmes kötődésem. Ha nem fociztam, ott ültem a művház mozijának hátsó „VIP” sorában.

Édesanyám magyar-történelem szakos tanárként irodalmi színpadot vezetett. Az ő előadásai közelebb voltak a színházhoz, mint a korszak úttörő csoportjainak ünnepi műsorai. Rendezői B-je volt. Ott sertepeltéltem a próbákon. Talán mégis inkább apai dédnagyapám „genetikai öröksége” miatt lettem színész: őt Bálint Jánosnak hívták, színész-rendező volt, térképész és feltaláló – szóval egy bohém.

Apai nagyapám kétnyakú sramli gitáron játszott Óbudán Krúdy Gyula kocsmájában „Vasbordájú Rudi” néven. Anyai nagyapám pedig profi focista volt az Óbuda 11-ben. Nagyanyáim varrónők. Ennyit a háttérről.

1973-ban költöztünk Budapestre egy másfélszobás tanácsi lakásba. Itt fejeztem be az általános iskolát, és itt érettségiztem a Móricz Zsigmond Gimnázium angol tagozatán. Mellette a Vasas ificsapatában fociztam.

Előbb 1978-ban a jogi karra vettek fel, majd a katonaságtól másodszori jelentkezésemre a színire. Az utóbbit választottam.

Marton László – Valló Péter – Montagh Imre osztályába jártam.

Marton színházi embereket nevelt – nem egyszerűen színészeket. Egyszerre voltunk dramaturgok, díszlet- és jelmeztervezők, hangosítók és fővilágosítók. Reneszánsz évek voltak. Valószínűleg ezt az érzést kergetem évtizedek óta. Gyakorlatra természetesen a Vígszínházhoz kerültem. Egy színészcentrikus, polgári színházba, a társulatban olyan színészóriásokkal körbevéve, mint Ruttkai Éva, Páger Antal, Darvas Iván, Tordy Géza...

Már a főiskola alatt elkezdhettem filmezni. *Cha-cha-cha*, *Szerencsés Dániel*, *Jób lázadása*. Egy közönség film, egy cannes-i kritikusok díját elnyerő film és egy Oscarra felterjesztett film. Szerencsém volt.

1983-ban szerződtem a Vígbe, és a gyakorlat éveit is ideszámítva 1998-ig, 18 éven át voltam tag. Itt „szocializálódtam”. Folyamatosan filmeztem, TV filmekben

forgattam, szinkronizáltam és rádióztam. A színházban már negyedikben Puckot játszhattam a *Szentivánéji álomban*. Az évfolyammal átvettük a *Popfesztivált*, megszületett a *Kőműves Kelemen*. Majd rá pár évre *A padlás*.

A népszínházi jellegből adódóan játszottam klasszikusoktól, kortárs magyar darabokon át operettet, musicalt. 30 múltam, amikor először rendeztem. A Dühöngő ifjúság évekig ment telt házzal a Pesti Színházban. Egyenes következménye volt a főiskolán megtapasztalt színházcsináló életformának. Marton tanár úr tudta, hogyan vettem részt az osztály életében, az ő biztatása lökött át a „szorongási” holtpontra. Ugyanebben az időszakban voltam egy ideig a Magyar Színész Kamara ügyvivője. Ekkor sikerült kiharcolnunk az ún. szakmai nyugdíj lehetőségét. Közben forgattam kisebb szerepeket hollywood-i filmekben. Valamint a *Perlasca* című olasz sorozatban, mely elnyerte a „TV-s Oscar”. Jó dologom volt: a Vigben közben rendeztem, játszottam. Az évadot, a jövőt ekkor már a színészrendező kollégákkal együtt terveztük az igazgatói szobában – Marton László vezetésével természetesen. Alföldi Róbert, Eszenyi Enikő, Hegedűs D Géza és jómagam.

98-ra mégis úgy éreztem, túlságosan kényelmes ez a víges helyzet, túlságosan kiszámítható. Úgy éreztem, egy ekkora intézmény üzemmenete nem teszi lehetővé a keresgélést, kénytelen célirányos lenni. Jellegéből adódóan kevesebb művészi kockázatot vállal, mint amennyi nekem akkor jólesett volna. Szabadúszó lettem. Több szabadságra vágytam. Arra a bizonyos reneszánsz életre.

A következő 4 évben született meg az első filmes rendezésem az *Üvegtigris*, játszottam többek között III. Richárdot Miskolcon, Bónit Kecskeméten, Gogol monodramát a Tháliában. 2000-ben Vámos Miklós ötletét továbbgondolva az IBS-ben színpadra állítottuk feleségemmel és Horgas Ádám hathatós segítségével az *És Rómeó és Júlia* című darabot, majd a Tháliában a *Kövek a zsebben-t* Kálloy Molnár Péterrel. Ez a két előadás máig fut. Mindkettő jóval túl a 400. előadáson. Bacsó Péterrel a *Hamvadó cigarettavég* című film is erre az időszakra esik.

2003-tól 2005-ig Mártha István megkeresésére az Új Színház művészeti vezetője lettem. Ebben az időszakban rendezett a színházban többek között Jirži Menzel, Taub János, Szabó Máté, Szergej Maszlobojcsikov, Valló Péter, Sopsits Árpád, Vidnyánszky Attila és Alföldi Róbert – és természetesen jómagam. Felkérésemre született a *Keleti Pu.* című darab, melyet Hársing Hildával és Búss Gábor

Olivérrel írtunk az Újszínház színészeire. Ebből később tv-film is készült a rendezésemben. Közös produkciók születtek a Gyulai Várszínházzal.

2005-ben megrendeztem az *Üvegtigris* folytatását, és újra szabadúszó lettem. Közreműködésemmel megszületett a *Beugró* című improvizációs sorozat, és színészként állandó szereplője lettem a Centrál Színház repertoárjának. Folyamatosan filmeztem.

2010-ben jött az *Üvegtigris* 3. része, majd a *Beugrot* egy karakterekre épülő improvizációs sorozat a *Mindenből egy van* – követte. Hangoskönyveket készítettem, Rejtőtől Hamvasig, Karinthytól Erlend Loe kortárs norvég íróig, mindenféle műfajban és tematikában. 2013–14-ben producerként és rendezőként létrehoztam egy 6 részes kosztümös történelmi tv-filmsorozatot a *Kossuthkiflit*, Fehér Béla regénye alapján. Produceri tevékenységem nem merült ki az állami pénz felhasználásával, a minőségi utómunka érdekében a film végső költségvetésének kb 20%-át kapcsolatrendszerem révén magam szedtem össze. A sorozatnak összességében több mint egy millió nézője volt.

Gyakorlatilag folyamatosan dolgoztam színház- és filmrendezőként, színházi és filmes színészként. Az *1945* című filmben nyújtott alakításomért, megkaptam a filmkritikusok díját, a *Filmszemle* legjobb férfi alakítását, Varsóban a legjobb férfialakítás díját, a film számos fesztiválon nyert, nem egyszer a közönség díját és több mint egy évig volt az amerikai mozik műsorán.

Az elmúlt években új színeként, kihívásként az írás és a tanítás kúszott be az életembe. Egy nemzetközi tévés produkciós cég kért fel írói csapatába sorozatfejlesztőként. Fejlesztésünk eredményeként jött létre az *Ízig-vérig* című sorozat. Számos alapötlet és szinopszis vár még kidolgozásra és megvalósításra e két éves munka eredményeként.

Valamint több megtisztelő felkérésnek tehettem eleget a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Kurzust tarthattam filmes íróknak, színészosztályoknak.

Az utóbbi években a Pesti Színházban Shakespeare vígjátékot rendeztem, Pécssett pedig Molière-t. Szlovák felkérésre egy cseh és szlovák koprodukciós filmvígjáték előkészítésén dolgozom.

2020 tavaszán, a járvány kitörése előtt mutatta be a Pesti Színház *A nyugat császára* című előadást a rendezésemben, melyet meghívtak a Pécsi Országos Színházi

Találkozóra. 2020 őszén a Vígben színpadra állítottam Dürrenmatt remekművét, *Az öreg hölgy látogatását*, az előadást az újabb korlátozások miatt csak néhányszor tudtuk eljátszani.

Három gyerekem van. Mindegyikük a szakmában dolgozik. A nagylányom Montreálban végzett színész szakon, jelenleg Torontóban él. A fiam filmrendezés szakon diplomázott, jelenleg a mesterszakot végzi.

A kisebbik lányom most diplomázott a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem színész szakán. Feleségem Nagy-Kálózy Eszter színésznő.

Összegezve : szerencsés embernek mondhatom magam.

Rengeteget kaptam ettől a pályától, ettől országtól.

Szinte minden lehetséges pozícióban dolgoztam. Szinte minden szemszögből láttam már a színház működését, az igazgatói attitűdöt, a társulatok belső életét. Rengeteg hatás ért és nyilvánvalóan rengeteg tapasztalatot gyűjtöttem, alkalmazottként, és munkaadóként is.

Ebben a színházban kezdtem, és egy éve ide tértem vissza. Szeretném a megkezdett munkát folytatni, mert hiszek abban, hogy tudásomat, tapasztalataimat felhasználva méltóképpen szolgálhatom a Vígszínházat.

Az elmúlt egy év válságkezelésének rövid krónikája

Túlzás nélkül mondhatom, hogy büszke vagyok arra, ahogy a Vígszínház, a kollégáim, a társulat az újabb és újabb válsághelyzeteket kezelte. A színházak közül sokszor elsőként adtunk választ a váratlanul felmerülő kérdésekre, megoldásokat kínáltunk és élen jártunk a biztonsági intézkedésekben is. Tavaly ősszel az elsők között jelentettük meg a közönség számára kidolgozott Covid-protokollunkat, kezdtük el a színház rendszeres fertőtlenítését, és szintén az elsők között készítettük el belső szabályozásunkat is.

2020 augusztusában – megfelelő óvintézkedések mellett – kezdtünk el próbálni, és optimistán terveztük a korai nyitást, ez azonban egyik kollégánk megbetegedése miatt meghiúsult. Az épület teljes fertőtlenítése és a karantén lejárta után újraindult a munka, és egészen november 9-ig, a lezárásokig játszottunk, sokszor teltházas, maszkos nézőtér előtt, majd néhány napig harmadolt házakkal, leragasztott székekkel.

111 előadást tudtunk lejátszani élőben, nézők előtt, de addig is és utána megfeszített tempóban dolgoztunk: felújítópróbákat, beugrópróbákat és bemutatókat tartottunk. Beszédesebb adat, hogy ebben az időszakban 29 beugrás vagy szerepátvétel történt, és sokan álltak további beugrásokra készen.

Sokszor kellett lavíroznunk az óvatos visszafogottság és a merésznek tűnő kockáztatás között, de csak így lehetett végigcsinálni. Fegyelmetten, felelősen kezeltük a veszélyhelyzetet, betartottuk a kormányzati, minisztériumi előírásokat, és a saját – néha szigorúbb – belső szabályainkat is. 353 tesztet csináltunk, 5.635.460 Forintért, de megérte, mert ez kellett a biztonságos működésünkhöz.

Sokan fenntartással fogadták a streamet, és tisztában vagyunk mi is a hátrányaival, a közönség nélküli játszás pszichés nyomorúságával, és tudjuk, hogy az online közvetítés a nézők számára sem pótolhatja az igazi színházi élményt, mégis a stream sok szempontból enyhíteni tudta ennek az időszaknak a nehézségeit és a kilátástalanságát.

Igyekeztünk az észszerű határokon belül a lehető legtöbbet megvalósítani az eltervezett évből. 4 új bemutatónkat streamen tartottunk meg (*A kő*, *Bella Figura*, *Csáth és démonai*, *A rendes lányok csendben sírnak*). 7 élő stream közvetítést rendeztünk (*A padlás*, *Hallgatni akartam*, *A kő*, *Karácsonyi Csiribiri*, *Kelet-Nyugati*

pályaudvar, A vándorkutya, A dzsungel könyve). 18 alkalommal közvetítettünk felvételtől előadást (*Hallgatni akartam (2-szer), Csáth és démonai, Kinek az ég alatt..., Bella Figura, A vörös oroslán (2-szer), A rendes lányok... (2-szer), A diktátor, Pentheszileia program, Monokli, A revizor, Mikve, Honderű, Lóvátett lovagok, A dzsungel könyve, A nyugat császára*). Ezek között a felvételek között volt több olyan, amely korábban készült, de összességében ebben az időszakban 14 előadásunkat rögzítettük több kamerás felvétellel, kiváló minőségben. Nagyon nagy lépés ez a kulturális értékteremtés és -megőrzés terén. Nemcsak a Vígszínház egyre bővülő és fejlődő archívumának lesznek értékes darabjai ezek a felvételek, de kitörölhetetlen lenyomatát adják egy fontos színháztörténelmi időszaknak.

Alkalmazkodva a speciális helyzethez, a Vígszínház 125. születésnapját is az online térben ünnepeltünk meg, és nézőink számára 8 archív vígszínházi előadás felvételét tettük ingyenesen elérhetővé.

Természetesen minden streamelés esetében ügyeltünk a szerzői- és előadóművészeti jogok maximális tiszteletben tartására, ezzel nem kis extra terhet téve az adminisztratív-gazdasági oldalon dolgozó kollégáink vállára.

A kimutatások szerint több mint 60 országból nézték az előadásainkat, ami hatalmas öröm, mert tudjuk, hogy soha ennyi külföldön élő magyar nézőhöz nem jutottunk volna el előadásainkkal. A streamelésre 37.867 linket vásároltak, a jubileumi archív előadásainkat pedig 46.069 címről nyitották meg. Ez összesen 83.936 hozzáférést jelent, amit a kutatások szerint a becsült nézőszám érdekében bátran meg lehet szorozni két és félel. Vagyis az elmúlt hónapokban körülbelül 210.000-en látták az előadásainkat. Ez több mint 200 teltház a Vígszínházban.

Ez is mutatja, hogy mit jelent a Vígszínház ebben az országban, a világban. Megtapasztalhattuk, hogy milyen óriási kíváncsiság van a nézőkben a munkánk iránt, és a közönség részéről érkező visszajelzések hihetetlen szeretetről és ragaszkodásról tanúskodtak.

Ez a tudás is egy fontos hozadéka ennek az időszaknak és sok erőt adhat a továbbiakra. Ez természetesen nem csak a mi érdemünk, ez 125 év érdeme.

Hosszútávú művészeti koncepció

Sosem voltam elitista. Gyűlölöm a sznobizmust. Mondhatnám, népszínházi alkatú polgár ember vagyok. Mivel a Vígszínházat polgári múltú népszínháznak látom, ezt a tényt tekinthetjük fontos kapcsolódási pontnak.

Megszállott moralizáló vagyok. Szerencsémre – mert bár lehet, hogy ez civilben fárasztó – szakmai szempontból kötelező. Úgy gondolom, ez a színház és általában a művészet dolga. Én hiszek abban, hogy amikor születik egy remekmű, valaki ír egy verset, novellát, regényt; forgat egy felkavaró filmet, megrendez egy szeniális színdarabot, eljátszik egy nagy szerepet, akkor annak hatására kicsit talán javul a *morális statisztika*. Jobbá leszünk.

A Vígszínháznak szellemi mágnesként kell működnie! Továbbra is egyik legfontosabb feladatomnak tekintem, hogy egy nyitott szakmai, szellemi közösséget hozzak létre. Mikor egy színész a színházhoz szerződik, mikor egy író darabírást vállal, mikor a néző jegyet vált, tudnia kell, mihez csatlakozik. Egyáltalán, hogy csatlakozik valamihez – és nem csupán a sors veti ide. Ha valaminek a nevében hozunk létre előadásokat, és nem az üzemmenet vagy egy marketing ötlet szervezi az évadot, előbb-utóbb kirajzolódik egy karakteres kép. *Ez a társulat – ezt gondolja a világról. Ehhez csatlakozik, aki ideszerződik, erre vált jegyet a néző.*

Ehhez a szellemiséghez kerestem és keresem a társakat.

A Vígszínház művészeti programjának, sőt, egész működésének kulcsa mindig is a folytonosság és a változás érzékeny egyensúlya volt. Amikor a hosszútávú művészeti koncepcióról gondolkodom, Várkonyi Zoltán Vígszínházát tekintem igazi előképnek, követendő példának. Várkonyi vezetése alatt a Vig egyszerre volt modern és klasszikus, népszerű és kísérletező, élenjárt a legújabb magyar és külföldi drámák felkutatásában és bemutatásában, és az új, saját fejlesztésű zenés színpadi művek létrehozásában. Már ennek jegyében született a *Szerelmek városa* szövegkönyve és zenei anyaga, vagyis egy új, magyar zenés színpadi mű íródott a Vígszínház felkérésére, melynek bemutatóját 2021 őszén tartjuk meg.

Célom továbbra is egy jó értelemben vett népszínházi hagyomány folytatása, vagyis a magaskultúra, a klasszikus és kortárs dráma értékeinek közvetítése széles

tömegek számára, miközben vissza kell menteni azt a polgári ízlést és gondolkodásmódot is, ami fénykorában jellemző volt a Vígre. Ellentmondásnak tűnhet, hogy egy színház polgári és széles tömegeket is megszólít, populáris és művészsínházi, de voltak évtizedek, amikor ez a Vígben nagyon jól működött.

Ennek nevében törekszünk a műfaji változatosságra, ami nem azonos a könnyen fogyasztható, népszerű salátaprogrammal. Akár egy világirodalmi remekművet, akár egy zenés produkciót tűzünk műsorra, a minőség minden esetben kulcskérdés, és mindennek ügynek kell lennie, a mához kell szólnia, vagyis releváns témákkal, kérdésekkel kell foglalkoznia. Bízom abban, hogy az előadások tematikája, művészi minősége, az alkotókban felébresztett kíváncsiság és közlésvágy, az erős társulat összekapcsolja majd a produkciókat, kirajzolódik majd egy közös alap, és újra egyértelműen azonosíthatóvá, felismerhetővé válik a „vígszínházi stílus“, amely minőséget jelző áruvédjegy lesz.

A társulat

Speciális társulatra van szükség. A munkában alázatos sztárokra. Megbecsült epizódistákra. Szakmájukat tudó színészekre. Minden korosztályban. Ha a polgári színházi gyökerek a munkastílusban is visszaköszönnek, ha a munkatársak partnerek, ha a színház minden egyes dolgozója büszke arra, hogy az intézményhez tartozik, ha egy fiatal színész sorsa hosszútávon felépíthető, és ha azok, akik itt szolgálták a színházat évtizedeken át, tudják, hogy soha nem lesz elengedve a kezük – akkor épül fel a ház.

Ez nem naív álom. Ez makacs következetességgel megvalósítható. Ezen folyamatosan dolgozunk, és amit ezalatt az idő alatt meg lehetett lépni, azt úgy érzem, meg is tettük a társulat megerősítése, a hiányzó szerepkörök betöltése és a fluktuáció megállítása érdekében. De ez nyilván egy hosszabb folyamat, és ha végre visszazökken a színházi élet a normális kerékvágásba, akkor lehet majd tisztán látni az ezzel kapcsolatos további szükséges feladatokat.

A társulat megerősítésének és a fluktuáció megállításának fontos eszköze a szemléletváltás. Én egy olyan színészközpontú színházban hiszek, ahol mindenki alázattal, de nem megalázva; odaadással, de nem a saját életét feladva, érzelmi biztonságban dolgozik. Csak úgy lehet szabadon alkotni, izgalmas dolgokat létrehozni, ha a kollegák elismerik egymás munkáját és tehetségét, ahol mindenkit megbecsülnek,

és ahol mindenki bizalommal és önbizalommal dolgozik. Nehéz egy ilyen közeget megteremteni, de hosszútávon csak olyan művészeti munkatársak, olyan színészek és rendezők fognak dolgozni a Vígszínházban, akik ugyanilyen elveket vallanak.

Íme egy százéves bizonyíték arra, hogy működött már így is a Vígszínház:

„A Vígszínház immár 25 esztendő. A rend és a fegyelem, ami kívülről is könnyen szembetűnik, minden előadásán megérik. És milyen különös, hogy 25 évig, mind e mai napig nem volt színházi törvényszéke. Ez – merem állítani, nem volt még a világon. És ha ezt hallaná valami külföldi színházi ember – egyszerűen nem hinné el. Ha gondolkozom rajta, hogy hogyan is lehetett ez – egyszerűen azt a magyarázatot adom a dolognak, hogy tagjai kivétel nélkül kötelelességtudó, ízléses, becsületes és föltétlenül úri gondolkodású egyének voltak mindig. Mert ha akadt valami – vagy valaki (mert hiszen persze, hogy akadt), azt nem túrtük meg magunk között. Nem írták fel a próbáról későt, nem büntette meg a törvényszék őt forintra, hanem mi magunk figyelmeztettük, megróttuk, megszidtuk, és ha kellett, egyszerűen kipenderítettük az illetőt.” (Hegedűs Gyula 1921.)

Ez a 100 évvel ezelőtti múlt, de szeretném ha a jövőnk is ez lenne. Talán öt év múlva már erről számolhatunk be mi is.

Etikai Kódex és Eljárási Rend

A színház nem kaszárnya, de nem is zárda. A társulat folyamatosan lüktető, vibráló, élő organizmus, amely sok érzellemmel, indulattal, szeretettel és néha haraggal működik. Ez része az alkotófolyamatnak, de csak annak. Semmiféle emberi méltóságot sértő cselekedet, hatalommal való visszaélés, zaklatás, inzultus, atrocitás nem tolerálható. Látnunk kell, hogy ami sok évtizeden át bevett gyakorlat lehetett, ma már megengedhetetlen a színházban. Az egész szakmának kell újratanulnia a korrekt és humánus közlekedési rendet. Ehhez időre van szükség, sok odafigyelésre és empátiára.

A nem tolerálható magatartás kezelését és szankcionálását szabályozza az idén márciusban létrehozott Etikai Kódex és Eljárási Rend, mely reményeink szerint

segítségünkre lesz nemcsak a konfliktus-kezelésben, de a megelőzésben és a biztonságos munkahelyi környezet kialakításában is.

A Vígszínház Etikai Kódexének és Eljárási Rendjének létrehozásakor két fontos dolgot is szem előtt tartottunk. Egyrészt azt, hogyha valaki úgy érzi, hogy inzultus érte, tudjon hova fordulni, legyen bátorsága lépni, érezze, hogy biztonságban van. Másfelől elengedhetetlen, hogy az ártatlanság vélelme mint oly fontos emberi és jogi alapelv is működjék.

Az előkészítésbe bevontuk a Vígszínház Szakszervezetét, a Művészeti Tanácsot, tanulmányoztuk a Biztonságos Terek Alapítvány dokumentumait, jogászokkal konzultáltunk, míg megszületett ez az anyag.

Az Eljárási Rend szerint pszichológus, jogász és az adott területen dolgozó, azt jól ismerő szakember kezeli majd az érzékeny helyzeteket egy lehetőleg gyors és mégis alapos vizsgálat lefolytatásával. Tudjuk, hogy a következő évek mutatják majd meg, jól dolgoztunk-e, de a legboldogabbak természetesen akkor lennénk, ha nem lenne ok működés közben tesztelni.

A Művészeti Tanács

Ahogy az előző pályázatomban terveztem, megalakítottuk a Művészeti Tanácsot, mert hiszek abban, hogy felelős, jó döntéseket csak együtt gondolkodva, mások véleményét is meghallgatva lehet meghozni.

A tanács tagjait a társulat titkos szavazással választotta ki. Idén hat színész kolléga alkotja a fórumot. A Művészeti Tanács tagjainak mandátuma egy évadra szól, és a vezetőség minden évadban új választást ír ki. A tanácsban minden generáció képviselteti magát: 2-2 fő a 20 és 40 év közötti, 40 és 60 év közötti illetve 60 év fölötti tagokból.

A tanács tagjai: Fesztbaum Béla, Hegedűs D. Géza, Hegyi Barbara, Igó Éva, Telekes Péter és Ifj. Vidnyánszky Attila.

A Művészeti Tanács véleményt nyilvánít a színházban folyó munkát, a színház művészi céljait és szellemiségét, közösségét érintő fontos kérdésekben. Segít a színház vezetésének, biztosítja a könnyebb átjárhatóságot és a nyílt kommunikációt az igazgatóság és a társulat között, remélhetőleg megelőzve ezzel sok problémát. Az elmúlt hónapokban a színház működésével, művészeti kérdéseivel kapcsolatban ült

össze a tanács, valamint egyeztetett a vígszínházi alapítványokkal elsősorban szociális támogatások ügyében. (A jövőben szerencsésebb lenne, ha ezeknek az alapítványoknak a kuratóriumát a Vígszínház jelenlegi munkavállalói alkotnák, ez gördülékenyebbé tenné a munkát, hiszen így a tagok naprakészebb információk birtokában lennének.)

Az Üzemi Tanács

Már az előző pályázatban jeleztem, hogy szorgalmazni fogom a Vígszínház Üzemi Tanácsának létrejöttét. Ez a választott testület minden munkavállaló, tehát nemcsak a művészek és alkotók, hanem a műszaki, operatív és adminisztrációs terület munkatársainak érdekeivel, ügyeivel, kérdéseivel is foglalkozik, biztosítja a munkáltató és a munkavállalók közötti harmonikus együttműködést, közvetíti a felvetődő problémákat és ajánlatot tesz azok megoldására, részt vesz a munkáltató döntéshozatalában.

Az Üzemi Tanács tagjainak megválasztása június 2-án megtörtént. Tagjai: Hegyi Barbara, Berkes Kornélia Judit, Horinka János, Kocsisné Szelényi Katalin, Tóth Anikó. A tanács azóta megtartotta alakuló gyűlését és megkezdte munkáját.

Belső építkezés

A színházcsinálás közös alkotás, egy társulat békéjének és egészséges fejlődésének záloga a generációk harmonikus együttműködése, az egymást inspiráló közös munka. Fontos kérdés az évtizedek óta itt dolgozó, hűséges tagok, a „nagy öregek“ helyzete. Minden évadban meg kell találni a nekik megfelelő, méltó feladatot, és meg kell teremteni a lehetőségét annak is, hogy átadják a tudásukat, tapasztalataikat a fiatal kollégáknak.

A társulat belső építkezése és fejlődése szempontjából a tehetséggondozás, a megújulás és a továbbképzés is elengedhetetlen. A szerencsések pályájuk korai szakaszában találkozhatnak a fejlődésüket előre lendítő meghatározó rendezőegyeniségekkel, kiváló mesterekkel, kollégákkal, de ezt nem bízhatjuk a véletlenre. Ha iskolát nem is tudunk alapítani, de mesterkurzusokat, workshopokat tarthatunk.

Szándékomban áll felkérni a magyar és a külföldi színházi szakma kiválóságait, elsősorban azokat a rendezőket és alkotókat, akik a Vígszínházban fognak dolgozni, hogy néhány napos kurzust, workshopot tartsanak színházeszményükről, módszerükről, stílusukról. Mindezek mellett egy-egy előadás erejéig elméleti szakembereket is felkérnénk, akik kapcsolódva a bemutatandó művekhez színháztörténeti ismereteinket gyarapíthatják.

Az újrakezdés logisztikai kihívásai közepette erre kevés mód lesz – de hosszútávon szeretnénk ebből hagyományt teremteni.

Fiatal művészek pályakezdésének és kibontakoztatásának támogatása

A három játszóhelye, a társulat mérete, a bemutatók nagy száma, vagyis a feladatok sokasága miatt a Víg könnyen tud lehetőséget biztosítani a pályakezdő fiataloknak, de ehhez az is kell, hogy a pályakezdő fiatalok a Vígbe vágyjanak. Vonzóvá kell tenni számukra is a lehetőséget, hogy ebben a színházban dolgozhatnak.

Tudatosan kell keresni a tehetségeket. A Víghez *passzoló* fiatalokat, akiket az Isten is a Vígbe teremtett. Tudatosság és figyelem – a képzésük során és a gyakorlati éveik alatt. Ez a kulcs.

Éppen ezért is fontos, hogy az intézmény jó kapcsolatot ápoljon a különböző egyetemek, műhelyek színészképzéseivel is. Egyszerű ötlet, de tulajdonképpen milyen praktikus is lenne, ha a színészosztályoknak lenne beszédkurzusa a Víg nagyszínpadán is, akár workshop keretében. Hiszen hol máshol tanulhatná meg és gyakorolhatná egy fiatal színésznövendék, hogy mit jelent egy ekkora térben beszélni?

Technikailag képzettnek kell lennie egy színésznek, mert csak így tud hétről hétre magas színvonalon, különböző műfajokban játszani. A Víg nagyszínpada különleges képességeket kíván a színészekről, melyek egy része tanítható, elsajátítható, fejleszthető. A beszédtechnika csiszolása mellett, a mozgáskultúra folyamatos fejlesztése, a test karbantartása is része kell, hogy legyen egy színész életének. Szeretném, ha több olyan rendező is dolgozna a társulattal, akik legalább akkora hangsúlyt helyeznek a mozgásra, a színész fizikai gesztusaira, mint a beszédére. Ebben az évadban, a két zenés produkció próbaidőszaka megmutatta, hogy mennyire fontos a színpadi mozgás fejlesztése.

A rendezőszakos hallgatóknak, dramaturg diákoknak, és asszisztens képzésben résztvevőknek ösztöndíjas gyakornoki programot hirdetnék, amelynek keretében az egyetemi tanulmányaik mellett, szabadidejükben dolgozhatnak a Vígszínházban, és a színház ösztöndíjjal segítené a megélhetésüket.

Új kihívások

A 80-as évek rendezői színházával együtt járt egy gondolat, miszerint a művész ne foglalkozzék az egzisztenciájával, mert veszít az érzékenységből, és észre sem veszi és már nem is művész. Ennek nevében magyar színészek átlagbére meglehetősen alacsonyan van tartva, és ebben sok színház partnere egymásnak. Elgondolkodtató, hogy a vígszínházi színészek egy jelentős százalékának bérezése alatta marad a magyar átlagkeresetnek. Fájdalmas üzenet ez a színész 21. századi rangjáról és társadalmi státuszáról. Ezt természetesen nemcsak a Vígszínházon belül kéne rendezni, az egész szakmában szükség lenne az összefogásra és a közös fellépésre.

Azok az elvárások, amelyeket egy színház egyébként joggal támaszt a színészeivel szemben, csak akkor válhatnak igazán jogossá, ha egy színész egzisztenciálisan nincs rákényszerítve folyamatos külső munkák vállalására.

Ráadásul új kihívásokkal kell szembenéznie az egész szakmának.

Az elmúlt pár évben a magyar sorozatgyártás hihetetlen virágzásba kezdett. Az egyre szaporodó sorozatok már nem gyömöszölhetőek a nyári uborkaszezonba, a színházak pedig nem tudnak versenyre kelni a filmes gázsikkal. Emiatt egyre szorongatóbb helyzetbe fog kerülni a magyar színházi élet. Maga a repertoár színjátszás és a társulati forma van veszélyben.

Egy színházigazgatónak – ha nem akarja elveszíteni a színészeket – nem menekülnie kell ez elől a jelenség elől, hanem élni kell a lehetőséggel: koпродукciós formákkal, nyitottsággal, kompromisszumokkal, gondos tervezéssel és rugalmas szervezéssel lehetővé kell tenni, hogy a társulat tagjai elmehessenek forgatni. Természetesen a nézők ennek nem láthatják kárát, a színházi munkarend nem sérülhet, és egyetlen előadás sem rendelődhet alá a forgatásoknak, de a társulat tagjainak élethelyzetén és közérzetén jelentősen javíthat egy-egy filmes munka, amely színészi megújulásra, szakmai fejlődésre is módot adhat, és a filmek, sorozatok által szerzett népszerűséget a színház javára lehet fordítani.

A sors úgy hozta, hogy a színházi munkáim mellett most már hosszú évek óta filmek illetve sorozatok fejlesztésével is foglalkozom. Az itt szerzett tapasztalataimmal és kapcsolataimmal segíteni tudom a Vígszínházat és a társulat tagjait abban, hogy aktív és meghatározó szereplőivé váljanak a hazai sorozat- és filmgyártásnak, ahogy egyébként Várkonyi igazgatása alatt a vígszínházi színészek a magyar filmipar legfoglalkoztatottabb szereplői voltak, és ez visszahatott a színház népszerűségére is.

Már folynak a Vígszínház 125 éves fennállása alkalmából készülő fikciós elemekkel vegyített két részes dokumentumfilm előkészületei. Ebben a filmben magától értetődő módon a társulat tagjai fognak szerepelni. Remélem, a jövőben több hasonló projektet sikerül megvalósítanunk, és így mi magunk kínálhatunk forgatási lehetőséget a társulat tagjainak.

Hiszek abban, hogy a változatos munka, a stabil egzisztenciális háttér alkotóenergiákat, kreativitást szabadít fel, melyet a próbák során és az előadásokban bőségesen kamatoztatni tudunk.

Műszaki és adminisztratív dolgozók

A műszaki és adminisztratív dolgozókról általában kevés szó esik egy ilyen pályázatban, de úgy általában a színházi hétköznapiakban is.

Szeretném, ha a Vígszínházban mindenki számára nyilvánvaló lenne, hogy a pincétől a padlásig mindenki, minden egyes dolgozó része a társulatnak, fontos és nélkülözhetetlen a munkája, ugyanannyira, mint színész kollégáinak. Akkor tud jól működni a színház, ha minden egyes dolgozója ugyanolyan fontos ügynek tartja az aznapi előadást, és ugyanúgy magáénak érzi a színház szellemiségét.

Mindehhez pontos munkaköri leírások kellenek, jól definiált feladatkörök és felelősségek, és ezekhez mért méltó fizetés. A mindennapokat a rend kell, hogy jellemezze. Rend a színházban, rend a fejekben.

A műszaki dolgozók túlterheltségét és a színház túlpörgését csökkenti az is, ha a három játszóhely bemutatóit nem egy hétvégén tartjuk, hanem egymáshoz képest két héttel elcsúsztatva. Ez egyeztetési, szervezési kérdés, de kivitelezhető. Ennek marketing szempontból is sok haszna van. Hiszen így szinte állandó figyelmet kap a színház, ömlesztett szalagcímek és hírcunami helyett jól adagolt, hosszú kampányokat.

A bemutatók csúsztatott rendszerét 2020 szeptemberétől terveztük bevezetni, de a koronavírus járvány jelentősen felborította már az előző évad programját is, így ez csak részben sikerülhetett. A 2021/2022-es évad próbaidőszakait és bemutatóit már eleve így tervezzük, bár a járvány miatt streamen megtartott bemutatókkal, a felújítópróbákkal és a tervezett új bemutatókkal az ősz így is nagyon zsúfolt lesz.

További tervként, a színház túlterheltségét csökkentendő jövő évadtól a Vígben illetve a Pestiben havi egy-egy szünnapot tartunk, természetesen nem ugyanazon napon. Ezek a hétfő vagy keddi alkalmak lehetővé teszik majd azt is, hogy a másik játszóhelyen esetleg egy-egy nehezen egyeztethető előadást játszunk.

Együttműködés országosan és nemzetközileg elismert művészekkel

Rendezők

Az én majd' két évtizedes vígszínházi múltam első, gondolkodásomat meghatározó időszakában négy állandó rendező szabta meg a színház arculatát. Ahogy azt korábban is írtam, a társulati lét egyik legfontosabb eleme a tervezhetőség. A színészsorosok tervezhetősége. Ez egy állandó rendezői garnitúrával nyilván magától értetődőbb. Éppen ezért azon dolgoztam, dolgozom, hogy szorosabban a társulathoz kapcsoljak rendezőket.

A már társulati tagként rendszeresen rendező, és fontos előadásokat létrehozó ifjabb Vidnyánszky Attila és a színházban évtizedek óta sikeresen dolgozó Valló Péter, művészeti tanácsadó mellé szeretnék találni még társat, társakat, akik részt vesznek a művészeti döntésekben, és szerződéssel kötődnek a társulathoz, bekapcsolódnak a színház hétköznapijaiban, az évadtervezés dramaturgiai megbeszéléseibe és a Művészeti Tanács munkájába is. Ők jelentenék az állandóságot. És ezt az állandóságot kell megbolygatni minden évadban egy-két új rendező meghívásával.

Emellett szeretném feléleszteni a *megnézés* hagyományát, amelynek során a bemutató előtt 8-10 nappal a színház rendezői, fontos művészeti alkotótársai megtekintik a készülő előadás egy próbáját, és utána megosztják észrevételeiket az adott rendezővel. A *megnézés* egyfajta alkotói párbeszéd, a közös gondolkodási folyamat szerves része, fontos állomása.

A rendezők politikai nézetei kevésbé érdekelnek, alkotói módszereik annál inkább. A Vígben dolgozó rendezőktől – de úgy egyébként mindenkitől a színházban – elvárom, hogy munkamódszerükben, kommunikációs stílusukban is igazodjanak egy polgári színház értékrendjéhez. A polgári jelző nemcsak a műsorpolitikára vonatkozik, hanem a működésre is, és ezzel tisztában kell lennie minden rendezőnek, aki a színházba érkezik.

Tervezők, alkotótársak

A tervezők, produkciós alkotótársak kiválasztása az adott előadás rendezőjének a hatásköre, de hosszabb távon szeretném, ha a társulat állandó tagja lenne egy kiváló díszlettervező, aki amellet, hogy időről-időre megtervezi egy-egy produkció díszletét, bekapcsolódna a színház mindennapjaiba, tanácsaival segítené más rendezők és díszlettervezők munkáját, részt venne az arculati és műszaki fejlesztések, felújítások kidolgozásában – egyszerűen állandó alkotótársunk lenne.

A Víg mindig is kiváló, országosan és nemzetközileg is elismert művészeket vonzott magához. Szeretném a színház *művészi holdudvarát* kibővíteni, az alkotókat még erősebben a színházhoz kötni, és a rendelkezésünkre álló tereket jobban kihasználni.

Az előadásokban dolgozó tervezőknek kiállítási lehetőséget adnék, amelyek a Víg és a Pesti közönségforgalmi tereiben valósulhatnak meg, így estéről-estére több száz ember találkozna az alkotók munkáival.

Zeneszerzőink önálló esteket tarthatnak a Házi Színpadon, illetve az alagsori büfében, ahol egyfajta irodalmi-zenei kávéházat hoznék létre, amely főleg hétvégén üzemelne. Itt könyvbemutatók, felolvasások, kamarakonzertek lennének.

Mindez ebben az évadban nyilvánvaló okokból meglehetősen illuzórikus elképzelés maradt.

Írók, drámaírók

Alapításától kezdve sok évtizeden át a Víg a kortárs magyar drámairodalom fellegrája volt. A 70-es 80-as években a színház háziszervezői között tudhatta például Örkény Istvánt, Csurka Istvánt, Gyurkovics Tibort és Dunai Ferencet, de játszott

Sarkadi Imre, Székely János és Eörsi István műveit is. Később szorosán a Vígszínházhoz kötődött Kornis Mihály, Békés Pál, Spiró György vagy Kárpáti Péter is, akiktől több művet is játszott a színház, de mellettük bemutatta Nadas Péter, Sütő András, Esterházy Péter, Hamvai Kornél és Weöres Sándor drámáit is. Ez az aktív kapcsolat ma kevésbé jellemző a színházra, de azon dolgozom, hogy ezt helyreállítsam.

Szeretném az írókat, drámaírókat ösztöndíjjal, megbízási szerződéssel a társulathoz kötni. Minden eszközzel arra biztatnám őket, hogy írjanak új színpadi műveket a társulat számára. Azokat a fiatal kortárs prózaírókat, akiknek nincs még jelentős színházi gyakorlata, jobban bevonnám a színházi alkotófolyamatba, állandó konzultációs-hospitációs lehetőséget biztosítva. Fordításokra, adaptációs munkákra kérném fel őket, hiszen ezzel is fejleszthetik színpadi készségeiket, ahogy több mint száz évvel ezelőtt Molnár Ferenc és Heltai Jenő is francia vígjátékok fordítása során pallérozta dramaturgiai érzékét.

Ezen kívül a Vígszínház Házi Színpadán és az impozáns nézőtéri büfében folyamatos megmutatkozási lehetőséget szeretnék biztosítani az íróknak beszélgetések és felolvasóestek (-délutánok) formájában. A színház közösségi felületein pedig naplójegyzetek, blogok írására kérném fel őket. Ahogy ez más irodalmi portálokon már jól működik, úgy a Vígben is működhetne „a hónap írója“ intézménye, vagy még akár az „évad írója“ is.

A szükségszerű irodalmi vérfrissítés érdekében keresem az együttműködést a nagyobb könyvkiadókkal, szerkesztőkkel, a kortárs magyar irodalmi élet szervezőivel.

Tervem, hogy pár év múlva olyan új színpadi művek kerüljenek színpadra, amelyek kifejezetten a Víg társulatára íródtak, de később az országban vagy esetleg akár külföldön is műsorra tűznék őket. Nagyon szeretném, ha újra úgy emlegethethénk egyik-másik írónkat, mint a Vígszínház háziszervezője. A Víg egyik legnemesebb feladatának tartom, hogy ne csak a kortárs színházművészet, de a kortárs irodalom katalizátora is legyen. Az elmúlt egy évben több kortárs íróval felvettük a kapcsolatot, és reméljük, hogy hamarosan kortárs magyar ősbemutatót is tarthatunk.

Műsorpolitika

A Víg mindenkori igazgatójának legnagyobb gondja, hogy több mint 1600 embert kell a színházba csábítani egy-egy este.

Minden darabválasztás vállalkozás. Fontos, hogy ne az üzemmenet dobjon ki előadáscímeket, hanem a művészi szándék, a közölni vágyás. Mindennek „ügynek” kell lennie. Lehet vonzó a szereposztás, a rendező, a cím, a téma vagy a műfaj, de a Víg nagyszínpada esetében az a szerencsés, ha ezek közül a szempontok közül legalább három érvényesül.

A Vígszínház évadtervezése és műsorpolitikája nem árt ha – a három játszóhely befogadóképességét szem előtt tartva – a new york-i színházi élet mintájára valamiféle Broadway – Off-Broadway – Off-Off-Broadway logikát követ. A Vígszínháznak nem kell Nemzeti Színházi programot teljesítenie, de a méreteiből adódóan be kell töltenie egy népszínházi funkciót. Ahogy egy vidéki színház repertoárja is egy város teljes lakosságához kell, hogy szóljon, sokféle ízlést kielégítve, úgy a Vígnek is törekednie kell a műfaji sokszínűsége.

Egy ekkora intézmény nem kockáztathat folyamatosan, de nem is mondhat le róla. Bizonyos sikerdarabok teremthetnek olyan gazdasági biztonságot, amely lehetővé teszi, hogy felvállaltan kockázatosabb művészi vállalkozást is műsorra tűzzön a színház, ahol esetleg nem számíthat hosszú szériára, de mégis művészileg fontos az adott produkció bemutatása. Egyszóval a színház saját maga mecénása tud lenni a kiegyensúlyozott és vonzó népszínházi repertoár érdekében.

A műfaji sokszínűség mellett kulcsfontosságúnak érzem a témaválasztást. A színháznak méltó válaszokat kell adnia a mindennapok égető kérdéseire. Ettől tud jelenidejű és felkavaró lenni. De mit tekintünk egyáltalán fontos kérdésnek? És tudunk-e preconcepciók nélkül, objektíven, kíváncsian, árnyaltan gondolkodni?

A darabválasztás felelőségéről beszélek. A dramaturgia munkájáról. Arról, hogy műfajoktól függetlenül meg kell találni azokat a műveket, melyek puzzle darabként illeszthetők egy színház alkotóinak szellemiségéhez.

Úgy tűnik, hogy civilizációnk válságban van. A klímaváltozás vagy annak megkérdőjelezése; pusztító világjárványok és felbukkanó új vírusok, a világ egyik felének szinte perverz gazdagsága és a másik felének kilátástalan nyomora; a migráció;

a társadalomban illetve a családban betöltött női szerepek átalakulása; a digitális világ egyszerre lenyűgöző és ijesztő volta... Ezek mind-mind napi szinten felmerülő kérdések. Ebben a közegben működik a színház.

Vannak időszakok, amikor besűrűsödnek az események, felgyorsul a változás, amikor nagyot fordul a világ. Az elmúlt egy év is minden bizonnyal ilyen volt, és még most is ilyen időket élünk, de ha egy kicsit tágabb perspektívában gondolkodunk, akkor egy másik, pár éve tartó folyamat is alapvetően megváltoztatta a társas érintkezéseinket, és radikális szemléletváltást indított el társadalmi-, intézményi- és családi szinten. Háttérbe szorított, elnyomott vagy némaságra kárhoztatott csoportok emelik fel hangjukat és állnak ki jogaikért, ebből fakadóan tarthatatlanná válnak régi minták, rossz gyakorlatok. Mindennek folyamányaként pedig áhangszerelődnek művészi ügyek is, a hangsúlyeltolódások miatt másként olvasunk és másként nézünk darabokat. Új színben tűnnek fel, új értelmet nyernek bizonyos művek, mások viszont fájdalmasan elavulttá, morális szempontból meghaladottá válnak.

Mielőtt bárkit elijesztene a helyenként pesszimista és talán komolykodónak tűnő hangnem, szeretném leszögezni újra, milyen fontosnak tartom, hogy bármily fájó téma felvetése közönségbarát módon is történhet. A katarzis jó élmény, akkor is ha sírunk, akkor is ha röhögünk. Ezek borzongási módozatok. Különbö is szeretem az összetett, nem fekete-fehér helyzeteket. Bízom abban, hogy sikerül fontos dolgokról beszélni akkor is, amikor vígjátékot adunk elő, de ha egy fájdalmas történetet mesélünk el, abban is igyekszünk fülön csípni a groteszk elemeket. Az egy másik kérdés, hogy a humor nyilván kelendőbb árucikk.

De mindig mindenkor a minőség a kérdés. A szakmai színvonal. A világos szándék. Mindez egy szóval: a színház *szellemisége*.

A repertoár

A Vígszínház repertoárjában mindig is jól megfértek egymás mellett a klasszikus és a kortárs művek, a magyar és külföldi drámairodalom legkülönbözőbb műfajú és hangvételi darabjai. Ezt a műfaji sokszínűséget meg kell őrizni.

Egy igazgatóváltás esetén az első egy-két évad mindig az építkezés időszaka. A koronavírus járvány miatt csak két hónapot tudott játszani a színház, és volt olyan produkció, aminek nem juthattunk el a felújításáig sem. Az építkezés azonban

elkezdődött, meg kellett hozni bizonyos döntéseket, le kellett venni a korábbi repertoár-előadások közül olyanokat, amelyek elfáradtak, művészileg vagy gazdaságilag nehezen volt indokolható a továbbjátszásuk, a repertoáron tartásuk.

Börcsök Enikő halálával a társulatot, a Vígszínházat és a közönséget hatalmas veszteség érte, mely a repertoárban és a műsortervezésben is kényszerű változtatásokat okozott.

Ősszel sok olyan előadást is fel kell majd újítanunk, amelyeket több mint egy éve nem játszott a színház. Ezeknek hosszabb felújítópróbaidőszakot kell biztosítanunk. De ennek a nehézségnek van pozitív hozadéka is: ezek a hosszabb felújítások egyúttal alkalmat teremtenek majd arra, hogy az előadásokat megújítsuk, felfrissítsük. Ez a karbantartás fontos, kulcsin és tartalom szempontjából is. Ennek meg szeretném teremteni az anyagi- és technikai feltételeit. A végső cél, hogy az előadások a premierük után fejlődni tudjanak, hogy ne elégedjünk meg a pusztán reprodukálás tényével. Ehhez azonban az is szükséges, hogy legalább havonta kétszer műsorra lehessen tűzni minden repertoáron lévő darabot.

Az évadtervezésnél és a szereposztásoknál tudatosan figyelem a Víg és a Pesti játszási- és egyeztetési rendjét is, hogy egyik játszóhelyet se kösse béklyóba az a tény, hogy egy adott előadásnak csak egyetlen, ad absurdum nulla egyeztető párja van. A múltból megörökölt és újonnan adódó egyeztetési nehézségek kezelésére is alkalmas a már korábban említett megoldás: a havi egy-egy szünnap beiktatása a műsortervben.

A dramaturgia

Egy olyan nagyszínház működésében, mint a Víg, a dramaturgiának nagyon fontos szerepe van. A produkciós dramaturgok mellett a Vígnek szüksége van egy erős dramaturgi háttérmunkára, melynek része az évadtervezés, a darabkeresés, az írókkal, fordítókkal való folyamatos kapcsolattartás, illetve a saját fejlesztésű művek gondozása és a nemzetközi tájékozódás.

A műsortervezéshez, a repertoár megerősítéséhez elengedhetetlen, hogy a Vígszínház az elsők között szerezzon tudomást új kortárs magyar és külföldi drámák megszületéséről, éppen ezért a jövőben szeretnénk kitágítani a színházhoz kötődő dramaturgok, irodalmi munkatársak körét, és folyamatosan konzultálnánk egy-egy nyelvterület friss drámai termését behatóan ismerő színházi szakemberekkel, írókkal, fordítókkal.

Több évadra vonatkozó produkciós tervek

Az előző igazgatói pályázat ütemezése sajátos helyzetet teremtett, hiszen a következő, a 2020/2021-es évad előkészítése már javában zajlott, így én a meglevő keretek között igyekeztem a saját elképzeléseinket és terveinket megvalósítani.

Megnehezítette a hosszútávú tervek előkészítését a már említett körülmény, hogy a mandátumom mindössze másfél évre szólt, nem beszélve a koronavírus járványról, amely folyamatos kármentésre, újratervezésre kényszerített minket.

A Víg és Pesti Színház

A 2021/2022-es évadban az a szokatlan helyzet áll elő, hogy két évad bemutatói kényszerűen feltorlódnak, és több ki nem játszott előadásunk is *sorban áll*, arra várva, hogy találkozzon végre a nézőkkel. Emiatt az őszi működésünk műsortervezés és munkaszervezés szempontjából egy logisztikai bravúr lesz.

A *Kabaré* is még csak egy szűk közönség számára volt látható, és nem fejeződhetek be az eredetileg 2020 telére tervezett *Szerelmek városa* próbái sem. A Pesti Színházban *A kő* és a *Bella figura* ugyan elkészült, de csak egy-egy alkalommal, streamen tudtuk bemutatni a közönségnek. Ebből adódóan a következő évad első felében ezek a produkciók mind új premierek lesznek.

A Vígben a már említett *Kabaré* és *Szerelmek városa* után 2021 decemberében Csehov *Sirályát* mutatjuk be David Doiasvili, a grúz Vaszo Abasidze Állami Zenés és Drámai Színház igazgatójának rendezésében. Az ő személye, rendezői pályafutása garancia arra, hogy ez a sokat játszott mű új megvilágításba kerülve, új tartalmakkal gazdagodva, sajátos aspektusban kerüljön nézőink elé.

A Pesti Színházban pedig ismét egy kortárs darabot, Sally Potter *Party* című vígjátékát mutatjuk be Paczolay Béla rendezésében. A sikeres filmből a rendező-író maga készített színpadi változatot, melyet több európai színház is műsorra tűzött. A darab az értelmiség kiégettségéről, meghasonlásáról, magánéleti csapdáiról beszél kiábrándultan, de roppant szórakoztatóan.

Mindebből következően az előttünk álló évad első felében, vagyis már 2021 december végéig megvalósul a Vígszínházban és a Pesti Színházban a szokásos 3-3 bemutató.

Ráadásul a tavalyi első bemutatók – *Az öreg hölgy látogatása* és *Az apa* – a járványügyi szabályozások miatt csak néhány előadást értek meg a kényszerű zárásig, így ezek szinte új bemutatónak fognak számítani. Ehhez a speciális helyzethez igazítjuk a bérletezésünket is.

Az évad második felének programját már előkészítettük, de a végső döntéshez szeretnénk megvárni az őszi nyitást. Több változatban gondolkodunk. Fontos, hogy lássuk ugyanis, hogy milyen lesz a nézői kedv, milyen műfajú darabokra váltanak majd szívesen jegyet. Hiszen ahogy Lenkei Lajos volt igazgatónk egy évadzárón mondta: „*az üres színház a legkorszerűtlenebb színház*”. Rugalmasan szeretnénk tehát hozzáállni a következő évad második felének bemutatóihoz. A rendezők felkérése megtörtént, az előkészületek folynak, de a műsor végleges kialakításában hagyunk némi mozgásteret magunknak. A Pesti Színházban annál is inkább óvatosan tervezünk, mert itt jóval több darab van repertoáron, mint a Vígben, emiatt azonban ez a játszóhely rendkívül túlterhelt. Itt nincs tehát bemutatókényszer, hiszen a jól teljesítő, igényes előadásokat helyhiány miatt nem szeretnénk levenni.

Ebből adódóan, ha minden jól megy, akkor 2022 tavaszán valójában mindkét játszóhelyen a 4. bemutató jöhet létre, illetve elő tudjuk készíteni a 2022/2023-as évad első bemutatóját is.

Ha pedig visszaáll a normális üzemmenet, akkor természetesen 3 vígszínházi, azaz nagyszínpadi és 3 pesti színházi bemutatót fogunk tartani.

Házi Színpad

Ebben az évadban a Házi Színpadon streamelve mutattunk be két előadást is: a *Csáth és démonai* és *A rendes lányok csendben sírnak* című produkciók szintén jövőre fognak élőben találkozni a nézőkkel.

Már most pontosan látszik, hogy sűrű évad előtt állunk, ezért a Házi Színpad új bemutatóinak tervezését ehhez a helyzethez kell igazítanunk. Továbbra is szempont, hogy ez a játszóhely a kísérletezés, a keresgélés terepe legyen, és terveink szerint itt kaphatnak helyet felolvasóestek, dokumentum-színházi előadások is. Kirajzolódni

látszik ennek a játszóhelynek egy erős profilja, amelyben magyar szerzők értékes szövegei kaptak és kapnak helyet: így például Csáth Géza, Márai Sándor, Kornis Mihály és Szepes Mária írásai, és kortárs írók munkái, közülük Pass Andrea és Kincses Réka drámája.

A Házi Színpadot lehetőség szerint fenntartanánk a fiatal kortárs íróinknak drámakísérleteik első megmérettetésére, a tapasztalatszerzésre, vagyis arra, hogy műveiket fejleszteni, csiszolni tudják. De természetesen bemutatunk itt majd olyan előadásokat is, melyek kifejezetten ezt az intim teret igénylik. Ezen a játszóhelyen támogatni tudjuk társulatunk fiatal tagjainak, színészeinek kezdeményezéseit is, rendezői szárnypróbálgatásait. Mindennek jegyében előkészítés alatt áll egy új bemutató *Szélvész után is szép vagy* címmel, melynek szerzője Cseh Dávid, rendezője pedig a társulat fiatal tagja, Dino Benjamin.

Tervezett bemutatók 2021/2022 – 2025/2026

Természetesen az itt felsorolt darabok irányokat jelölnek, *fajtaságot*. A cím mögött mindig van egy vezérgondolat, egy szereposztási ötlet, egy rendező neve, egy új fordítás vagy átirat terve, amitől az az adott bemutató izgalmas és vonzó lehet, és amitől kapcsolódik ahhoz a szellemiséghez, amiről eddig is beszéltem.

A Vígszínház nagyszínpada mindig is az igényes kiállítású, látványos, a közönség körében népszerű műfajok játszóhelye volt és annak is kell maradnia. A minőségi vígjátékok, világhírű zenés és klasszikus művek, népszerű gyerekdarabok ezután sem fognak hiányozni a repertoárról. De műsorát szeretnénk bővíteni új vagy klasszikus magyar darabok bemutatásával.

A Pesti Színházban ebben az évadban kizárólag kortárs szövegekkel dolgoztunk, és továbbra is szeretnénk, ha itt kialakulna egy olyan új hang, amely mai témákra rezonál, többnyire friss, új darabok bemutatásával, vagy klasszikusok fiatalos, modern újraértelmezésével.

A színház és közönség viszonya

A színház és a közönség viszonya az elmúlt egy évben drasztikusan megváltozott, és csak remélni tudjuk, hogy az újrakezdés után visszaáll valamiféle régi rend, visszatálnak a színházba korábbi nézőink, és új közönségrétegeket is sikerül majd a Víghez kötnünk.

A streamerek sikere és az online felületeken tapasztalható hatalmas aktivitás megmutatta, hogy a Vígnak nagyon széles közönségbázisa van, akikre a jövőben támaszkodni tudunk. A visszajelzések alapján tudható, hogy streamelt előadásaink ebben az egy évben olyan nézőkhöz is eljutottak, akik korábban esetleg nem követték a Víg műsorát, most viszont felébredt bennük a kíváncsiság a többi produkciónk iránt is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy két előadásunkat is az online közvetítésük sikere *élesztett újra*. Kincses Réka *A Pentheszileia Program* című drámája és Pass Andrea *A Vándorkutya* című darabja a streamelés által találta meg újra a közönségét, és ősztől ismét láthatóak lesznek a Házi Színpadon, gazdagítva ezzel a kortárs szerzők műveinek jelenlétét repertoárunkon. Az online előadások által bevonzott új közönségcsoportot is meg kell majd szólítani, és kötődésüket meg kell erősíteni.

Optimizmusra ad okot, hogy 2020 őszén, közvetlenül a járvány második hulláma előtt, amikor már több színház is küzdött a nézők figyelméért, a Vígszínház még akkor is sokszor teltházak előtt tudott játszani. És reménykeltő az a tény is, hogy már most több eladott bérletünk van, mint tavaly ilyenkor, és bízunk abban, hogy ezt a számot jelentősen növelni tudjuk.

A feladatunk tulajdonképpen ugyanaz, csak még nagyobb erőbedobással kell dolgozni az évtizedek óta hűséges nézők megtartásán, az elvesztett bérletesek és törzsnézők visszacsábításán, és az újonnan megjelent közönségréteg színházi nevelésén.

Nem látjuk még pontosan, hogy hogyan fognak megváltozni a fogyasztói szokások, de a járvány előtti tendenciákra is érdemes figyelni, így például *A Pál utcai fiúk* sikerével megjelent fiatal nézői csoport megtartására. Ezt az új nézői csoportot segíteni, nevelni és vezetni kell: meg kell találni az utat a Pál utcától Shakespeare-ig és Molière-ig. A nyílt próbák, közönségtalálkozók és más rendhagyó alkalmak segíthetnek ebben. A külső kommunikációnak (honlap, Facebook, hírlevél) kulcsszerepe van ebben.

Szeretnénk még jobban segíteni és ösztönözni a bérleteladást azzal, hogy a bérlet megvásárlásával a kedvezményen túl valami pluszt is adunk a nézőknek. Leginkább a Kombinált Bérletet megváltó nézőinket kell díjazni, hiszen ők azok, akik az évad összes bemutatójára, 3 vígszínházira és 3 pestire is jegyet váltanak, vagyis egész évadra elkötelezik magukat. Megbecsülésünk jeléül azok a nézőink, akik a járvány évadában is érvényes bérlettel rendelkeztek, a 3 bérletes előadás áráért megtekinthetik az előző évad bemutatott, de bérletben ki nem játszott premierjeit is. Kidolgozásra vár egy olyan rendszer, amelyben a kombinált bérletes előadások előtt/után valamilyen plusz szolgáltatást kap a bérletes néző (pl. beszélgetést az alkotókkal, improvizációs játékot stb.).

A színház közösségépítő eseményeit – Vígnap, Vígmajális – a járvány miatt nem tudtuk megtartani, de a jövőben természetesen tervezem ezeknek a programoknak a megrendezését és továbbgondolását.

A nyitás és a közösségépítő tevékenység apró, de fontos eleme, hogy az alagsori nézőtéri büfét megnyitnám a közönség előtt, vagyis ez a hely nemcsak előadások előtt és közben lenne látogatható, hanem más napszakokban is. Ahogy arról már korábban írtam, szeretném, ha ez a tér egyfajta irodalmi kávéházként működne, ahol közönségtalálkozókat, író-olvasó esteket/délutánokat, könyvbemutatókat tartunk.

Fiatalok színházi nevelése – színházpedagógiai program

A „Vígdiák program” immár nyolc éve sikeresen működő műhelye a Vígszínháznak, amely a repertoáron lévő előadásokhoz kapcsolódva kínál programokat az általános és középiskolás közönségünk számára. Az ifjúsági programot négy fős csapat tervezi, munkájuk az új programok kitalálását, a programok megtartását, az iskolákkal és a pedagógusokkal való kapcsolattartást, illetve a csoportok szervezését is magában foglalja. A műhely célja, hogy a színház egyfajta fórumként, közösségi térként is működjön, ahol a közönséggel való közvetlen párbeszédre, a színházi előadások kapcsán felmerülő kérdéseken való közös gondolkodásra is lehetőség nyílik. Szeretnénk, ha a diákok nem egyszerűen megtekintenék előadásainkat, de megismernék és megtanulnák értelmezni a színház formanyelvét, hogy képesek legyenek színházat nézni értő, érzékeny módon. A foglalkozásokon a fiatalok megtapasztalhatják, hogy a színház egy élő és érvényes kommunikációs forma, így ezeknek az alkalmaknak a

színházra nevelésben is komoly szerepe van. Az előadások előtt „ráhangoló” kulisszajárásra is várjuk fiatal nézőinket. A program során a diákcsoportok egy 60 perces színházbejáráson vehetnek részt, melynek keretében megismerhetik a színház épületét és történetét, valamint az itt folyó munka fázisait és sokféleségét.

A 2020/21-es évad a színházi nevelési programot is próbatétel elé állította. Igyekeztünk a rendhagyó helyzetre nem szükséges rosszként, hanem lehetőségként tekinteni, melyet megragadva újra gondolhatjuk a már bevett és bevált formákat. Streamelt előadásainkhoz online színház-pedagógiai foglalkozásokkal kapcsolódtunk, így eljutottunk a fővárosi iskolák mellett számos vidéki iskolába, és a határon túlra is. A fiatalok nyitottan és érdeklődve reagáltak az online módon megtartott foglalkozásokra, és a karantén időszak alatt módjuk volt részt venni olyan közösségi programokon is, amelyek során fontos dilemmákról gondolkodhattak közösen társaikkal.

A következő években folytatni és fejleszteni szeretnénk már meglévő programjainkat. Terveink között szerepel egy állandó alkotóműhely létrehozása, mely egy-egy előadáshoz kapcsolódva hosszabb pedagógiai program megvalósulását is lehetővé tenné. A műhelymunka során 20-25 fiatal egy évadon keresztül, heti rendszerességgel találkozna a színházban, és a részvevők értő szakmai vezetés mellett, a színház formanyelvén tanulhatnák meg kifejezni önmagukat. A fiatalok lehetőséget kapnának egy teljes próbafolyamat végigkövetésére, próbanaplót írnának és interjúkat készíthetnének a Vígszínház művészeivel az őket foglalkoztató témákról, életkori kérdésekről, melyeket megoszthatnának társaikkal.

Szeretnénk nyaranta is lehetőséget teremteni a diákoknak a közös játékra, így nyári alkotótábort tartanánk az általános és középiskolás korosztálynak a színházban. Fontos számunkra, hogy az iskolai szünet alatt is tartsuk a kapcsolatot a fiatalokkal és közös alkotásra invitáljuk őket, hogy aktívan, inspiráló környezetben tölthessék a szünidőt.

Kapcsolódás jelentős eseményekhez, évfordulókhoz

A Vígnek, mint a város egyik legnagyobb kulturális intézményének kötelessége megemlékezni történelmünk és nemzeti múltunk jelentős eseményeiről, ünnepeinkről. Igyekezniük megtalálni ezekben az évfordulókban, ünnepekben azokat a pontokat,

amelyekhez a Vígszínház közvetlenül is, a saját történetén keresztül is kapcsolódni tud, hiszen 1945-nek vagy 1956-nak is van sok színházi, vígszínházi vonatkozása.

A Magyar Dráma Napjának megünneplését minden évben a Vígszínház éppen készülő, fejlesztés alatt álló színdarabjai és a színházban dolgozó kortárs szerzők köré építeném fel.

A Költészet Napján szeretném, ha jeles költőink is fellépnének a színházban legújabb verseiket és köteteiket népszerűsítve. Szeretném, ha valódi versünnep lenne ez a nap, és a színház különböző pontjain mindenhol versbe „botolna“ a néző.

Természetesen részt veszünk a város és szűkebb környezetünk fontos rendezvényein is, így az augusztusra tervezett Terézvárosi Fesztiválon is.

Nagyon fontosnak érzem saját, belső hagyományaink ápolását is. A Vígszínház 125. születésnapját a járvány miatt nem tudtuk méltóképpen megünnepelni, a tervezett programokat azonban megtartjuk a jövő évad folyamán. Emellett már előkészítés alatt áll több kötet, és a már korábban említett dokumentumfilm is, ősztől pedig kiállításokat is tervezünk.

Nagy íróink, költőink születésének évfordulóját is hasonlóképpen megünnepeljük. Így 2021 és 2026 között felolvasóestekkel emlékeznénk meg a 100 éve született Fejes Endréről, Nemes Nagy Ágnesről, Pilinszky Jánosról és Sarkadi Imréről, a 150 éve született Heltai Jenőről, és a 200 éve született Jókai Mórról, Madách Imréről és Petőfi Sándorról, de nem feledkeznénk meg Nagy László és Hernádi Gyula jubileumáról sem.

Óvakodnunk kell azonban a színház túlterhelésétől, de előre gondolkodva és tervezve, a dramaturgia hathatós közreműködésével, akár külső erőket is bevonva, ezek a programok teljesíthetőek.

Marketing, PR, belső és külső kommunikációs stratégia

Márkastratégia, brandépítés

A Vígszínház esetében az én szememben a polgári jelző gondolkodásmódot, darabválasztást, szellemiséget és kommunikációt is jelent. És a marketingben eleganciát. Célom, hogy a Vígszínház mint márka, mint brand mindenki számára vonzó legyen, bizalmat keltsen és minőséget sugalljon.

A Vígszínház védjegyét az intézmény 125 éves múltja határozza meg. Legendás rendezések, színészlegendák, feledhetetlen kultúrtörténeti pillanatok. A Víg egy rendkívül erős brand, ami maga a színház, a társulat és a gyakorlatilag önálló márkaként működő előadások (a 999. előadásnál járó *A padlás*, a 25 éves *A dzsungel könyve*, vagy a 300. előadásához közeledő *A Pál utcai fiúk*) A színházat legjobb korszakaiban magas művészi színvonal jellemezte, ezt az örökséget kell tovább építeni, erősíteni, és ez az, amit közvetítenünk kell.

Előadasközpontú marketingkommunikációt folytatunk, amelynek persze legfontosabb eleme a színész, és célja a társulat erősítése, építése is. A művészeket önállóan és közösségként is helyzetbe kell hoznunk.

Arculat – modern klasszikus, patina és progresszió

A vizuális kommunikáció kapcsán a legnagyobb kihívás, hogy hogyan tudjuk egyszerre megszólítani a javarészt idősebb korosztály tagjaiból álló bérletes törzsközönseget úgy, hogy közben vonzó és izgalmas képet mutassunk a fiatal közönségréteg számára is. Ezt szem előtt tartva elegáns és letisztult, semmiképp sem túlburjánzó grafikai megoldásokat szeretnénk megtalálni. Igyekszünk a patinát a modernséggel úgy ötvözni, hogy az egyedi és jól beazonosítható legyen.

2020 augusztusában a már meglévő grafikai elemeken alapuló arculatfrissítést hajtottunk végre. Külön színkódot kaptak az egyes játszóhelyek (Víg, Pesti, Házi), a logókat pedig egy meghatározott helyre pozicionáltuk az adott kreatív anyagokon belül, így egységes és következetes vizuális kommunikációt alakítottunk ki.

Szükségét látjuk az arculat teljes körű megújításának is, erre azonban a másfél éves igazgatói kinevezés nem adott sem teret, sem felhatalmazást.

A premierplakátok esetében is magas művészeti színvonalra törekszünk, ezért minden esetben bevonjuk az alkotókat, az adott darab rendezőjét, dramaturgját és tervezőit a kreatív gondolkodásba. Így a premier arculat az előadás szellemiségét, mondanivalóját tükröző, egyedi művészeti produktummá válik. A meghatározott vizuális kódok és az állandó kreatív stábnak köszönhetően mégis egy egységes sorozat részeit alkotják.

Fókuszban az online platformok

2020 novemberében a színházak kényszerű zárásakor a Vígszínház Facebook oldalán élőben közvetítettük *A Pál utcai fiúk* fináléját, melyet 6000 néző követett. A videó azóta több mint 500 000 megtekintést ért el. Ez a közösségi esemény rendkívüli érzelmeket váltott ki mind a színpadon lévő művészekből, mind pedig az online közönségből, ez a színháztörténeti pillanat pedig örökre megmarad az utókornak.

A járványhelyzet megmutatta az online tér jelentőségét és szükségszerűségét. Bár bízunk benne, hogy hamarosan visszaáll az élet a normál üzemmódba, az online platformok jelentős fejlesztése szükségszerű és elengedhetetlen a következő évek során. A Vígszínház jelenlegi honlapja alapfunkciók betöltésére alkalmas, ezt mindenképp tovább kell gondolni és egyfajta digitális archívummá bővíteni.

A Vígszínház közösségi felületei a legmagasabb követői létszámmal bírnak a hazai kulturális intézmények között, ami kiemelkedő elééréseket biztosít a megosztott tartalmainknak, és ennek köszönhető, hogy a színház megjelenéseit rendkívüli érdeklődés és aktivitás kíséri. Azon dolgozunk, hogy ezt a jövőben tovább tudjuk erősíteni.

Mindezek miatt fontosnak tartjuk a minőségi, magas hírértékű megjelenések generálását, amelyeket gyakran a sajtó is átvesz. A pandémia ideje alatt egyfajta közönségkapcsolati csatornává alakultak a felületeink, megindult a párbeszéd a színház és a nézők között, hiszen itt a felmerülő kérdéseket, problémákat gyorsan és hatékonyan lehet kezelni. Ebben a válságos időszakban a fogyasztói bizalom megtartása és erősítése különös jelentőséggel bír, éppen ezért közönség nagyon hálásan fogadta, hogy az intézmény nyílt és kétirányú kommunikációba kezdett.

Videós tartalmainkat platformspecifikusan szeretnénk létrehozni és megosztani. Youtube csatornánkra hosszabb, tartalmasabb anyagokat, sorozatokat tervezünk, így az

épületet és a művészeket is közelebb tudjuk hozni a közönséghez. A Facebookra rövid, az adott eseményekhez kapcsolódó videókat gyártunk, élő bejelentkezésekkel teremtünk közösségi élményeket. Instagram oldalunkon továbbra is a képek dominálnak, ezt backstage jellegű moodvideókkal szeretnénk színesebbé tenni.

Médiapartnerek

Saját felületeink használatán és fejlesztésén túl szeretnénk egy széleskörű és kiegyensúlyozott médiapartneri struktúrát kialakítani.

A járványhelyzet miatt elbizonytalanodott bérletes törzsközönséget újra meg kell hódítani, a streamelőadások last-minute jellegű jegyvásárlási tendenciáit vissza kell fordítani és erőfeszítéseket kell tenni új közönségrétegek megszólítására is. Ez csak jól felépített, célzott, integrált marketingkommunikációs kampányokkal lehetséges. Újra igénybe kell venni a magas kontaktusszámot biztosító közterületi megjelenéseket, online és offline marketing eszközökkel, igényes és izgalmas kreatív anyagokkal, figyelemfelkeltő üzenetekkel kell kitűnni a várhatóan kiugróan magas médiazajból. Felértékelődik a direkt sales technikák alkalmazása, az adatbázisok bővítése és használata. Az előzetes felmérések alapján óriási potenciál van egy kidolgozott és tartalmas hűségprogram kialakításában is.

Sajtókommunikáció

A Vígszínház sajtókommunikációja a folyamatos, nyílt és kiegyensúlyozott tájékoztatásra épül. Fontos, hogy a sajtó munkatársai kiszámíthatóan, állandó elérhetőséget biztosítva fordulhassanak a színház mindenkori sajtófőnöke felé, vele élő kapcsolatuk legyen.

A sajtókommunikáció tervezésének alapját az évad eseményei adják: évad bejelentése, bérletek meghirdetése, új bemutatók, évfordulók, ünnepi események, díjak, évadzáró. Ezeket egészítik ki az eseti tájékoztatások, a saját exkluzív tartalmakra épülő megjelenések.

A kommunikációban mind a három játszóhelyen – Vígszínház, Pesti Színház és Házi Színpad – bemutatott előadások vannak fókuszban, ezek megismertetése intenzív PR-munkát igényel. Emellett kiemelten fontos, hogy a társulat tagjai is folyamatosan

jelen legyenek az országos sajtóban, hogy minél szélesebb kör megismerhesse a Vígszínházban dolgozó művészeket. Egy-egy évforduló, egyedi megjelenés pedig arra is lehetőséget ad, hogy a háttér szakmákban dolgozók is bemutatkozási lehetőséget kapjanak a sajtóban.

A Vígszínház bemutatói, az intézményi történések, valamint a társulat tagjaival kapcsolatos hírek országos szinten is kiemelkedő médiaérdeklődésre tartanak számot, ezért szükséges, hogy a sajtó munkatársaitól beérkező kérések folyamatosan és gyorsan kezelve és teljesítve legyenek.

A sajtókommunikáció célja tehát, hogy a Vígszínház minél szélesebb társadalmi réteget elérjen, ezért a lehető legteljeskörűbb kommunikációs eszköztárat kell használni. Az évad kiemelt történéseit sajtótájékoztató keretében jelentjük be. Minden bemutatóhoz, eseményhez sajtóanyag készül, amelyben az alapinformációk mellett érdekességek, háttértörténetek és alkotói idézetek is vannak. Ezt izgalmas képanyaggal és lehetőség szerint mozgóképes tartalommal együtt kapják meg a sajtó munkatársai. Az interjúk és a sajtó munkatársaival közös gondolkodás eredményeként létrejövő egyedi megjelenések biztosítják, hogy híreink minél színesebben, érdekesebben legyenek jelen a médiában. Szeretnénk, hogy a sajtó munkatársainak élő és személyes kapcsolata legyen az intézménnyel, ezért fotóspróbákat, kulisszajárásokat szervezünk, bemutatókra, rendhagyó programokra és kiemelt rendezvényekre is meghívjuk őket. A kritikusok munkáját háttéranyagokkal, fotókkal, szakmai jegyek biztosításával segítjük.

A Vígszínház mindenkori sajtófőnöke folyamatosan keresi az együttműködési lehetőséget a televíziók, rádiók, havi-, heti-, napilapok, egyetemi és ifjúsági újságok, az MTI és az online szerkesztőségek munkatársaival nemcsak fővárosi, vidéki és országos szinten, hanem a határon túli magyaroknak szóló orgánumnoknál is. Emellett a változó médiafogyasztási szokásokhoz igazodva bloggerekkel, youtuberekkel, podcast szerkesztőkkel való kapcsolattartásra is törekszik.

A 2020/21-es évad megmutatta, hogy egy színház életében is mennyire fontos lehet a válsághelyzetek felkészült és szakszerű kezelése, a nagy érdeklődésre számot tartó hírek és információk professzionális továbbítása, a kríziskommunikáció. A saját online felületek mellett ugyanis leggyorsabban a média segítségével érjük el közönségünket. Továbbra is arra törekszünk, hogy krízishelyzetben, váratlan

eseményeket követően a lehető leggyorsabban és hitelesen tájékoztassuk a szerkesztőségeket.

Ez a rendhagyó évad azonban mást is megmutatott: bár a Vígszínház hónapokon keresztül zárt ajtók mögött működött, a sajtó mégis több mint 1000 megjelenésben foglalkozott intézményünkkel. Online bemutatóink, jubileumi közvetítéseink és a Vígszínház 125 éves születésnapja országszerte és a határon túli magyaroknak szóló médiumokban is kiemelt hírként szerepelt. A sajtókommunikációt ezekre a tapasztalatokra építve szeretnénk folytatni.

Belső kommunikáció

A Vígszínházban az elmúlt évek történései is ráirányították a figyelmet a belső kommunikáció jelentőségére. A 2020/21-es évad alapmottója volt számunkra: a Vig 125 év és 250 ember.

Nélkülözhetetlen, hogy a társulat tagjai tudják pontosan, hogy hova is tartoznak, és büszkék legyenek arra, hogy a Vígszínházban dolgoznak.

A közösséghez tartozás érzése nem jöhet létre jól működő, tiszta és átlátható belső kommunikáció nélkül. Egy ilyen nagy intézményben, mint a Vig hihetetlen szerepe van annak, hogy a különböző munkaterületek, a terek, a vezetők és a beosztottak hatékonyan kommunikáljanak egymással. Biztosítani kell az információ gyors áramlását, hogy mindenki pontosan tudja, mi a dolga és éppen mi történik a színházban. Ehhez alapvetően szükség van egy átlátható szervezeti felépítésre, pontos munkaköri leírásokra, és a munka során a folyamatos megerősítésekre, visszacsatolásokra. Ezt a rendszeres, gondosan tervezett értekezletek, megbeszélések és a különböző intézményi csatornák (belső email, próbatábla) szolgálják.

A belső kommunikációs protokollunk alapja, hogy a dolgozók minden közérdekű információt első kézből, a lehető legrövidebb időn belül közvetlenül az igazgatói levelekből tudjanak meg. Második tájékoztatási szinten vannak leghűségesebb nézőink, a bérleteseink, ezután következnek a külső kommunikációs csatornák, illetve a sajtó.

Társadalmi szerepvállalás

A Vígszínház hazai kulturális életben betöltött kiemelkedő szerepe miatt is fontos, hogy élen járjon a társadalmi szerepvállalás területén. Olyan értékek mentén kívánjuk felhívni a figyelmet a mindennapi életünket befolyásoló és meghatározó kihívásokra, mellyel őszintén azonosulni tudunk. A társadalmi szerepvállalás nem lehet csak egy üres póz, egy felszínes PR tevékenység. Csak hitelesen, mély tartalommal és tiszta szándékkal fűtve érdemes csinálnunk.

A két alapvető irány, melyet fontosnak érzünk, egy „zöld” színház és egy családbarát munkahely megteremtése.

A Zöld színház projekthez kapcsolódva határozottan szeretnénk egy fenntarthatóbb működés irányába lépni. Jelentős mértékben kívánjuk csökkenteni a környezetszennyező anyagok – különös tekintettel a műanyag termékek – használatát, felkutatni a megújuló energiaforrások bővítésének lehetőségét, a szelektív hulladékgyűjtés hangsúlyozását. Művészeink közül többen is élharcosai a témának, így adja magát, hogy „zöld” nagykövetekként közvetítsék a projekt kiemelt üzeneteit, edukációs anyagokkal segítség a környezettudatos szemlélet népszerűsítését.

A családbarát munkahely kialakítása személyes motiváción alapul. Őszintén hiszünk abban, hogy a kulturális területen dolgozóknak sem kell választaniuk a család és a munka között. Hogy meg lehet teremteni a privát és a szakmai élet egészséges egyensúlyát. Mert mit ér az egyik a másik nélkül...ehhez szeretnénk minden rendelkezésünkre álló segítséget megadni a Víg dolgozói számára.

Együttműködések, belföldi és külföldi szakmai kapcsolatok

Az elmúlt egy év jelentősen átalakította a Vígszínház belföldi és külföldi szakmai kapcsolatrendszerét.

Hazai együttműködések

Együttműködések kulturális intézményekkel, színházakkal, fesztiválokkal

A magyarországi, nyári színházi piac vezető játékhelyei a Margitszigeti- és a Szegedi Szabadtéri Játékok. Különböző profillal, de közel 70.000 fős közönséggel, a kőszínházat lényegesen meghaladó árakkal, prémium pozícionálással működnek.

A **Margitsziget** esetében már ebben a pandémiás helyzetben is létre tudott jönni az együttműködés, amelyet egy stratégiai szövetség első lépésének szántunk. A *Kabaré* előbemutatójával kezdődne a 83 éves Margitszigeti Szabadtéri Színpad és a 125 éves Vígszínház kooperációja. Megvannak az elképzelések a folytatásra.

A színház méreteiből adódóan természetesen felmerülhet az együttműködés a **Szegedi Szabadtéri Játékokkal** is. Erről ősszel szeretnénk megkezdeni az egyeztetéseket.

A Gyulai Várszínházzal való együttműködés egyik első lépéseként 2021. július 2-án a *Lóvátett lovagok* című előadásunkkal vendégszerepelünk a Tószínpadon.

Ezenkívül felmerült az együttműködés a Tokaji Szabadtéri Színpaddal, a Gödöllői Királyi Kastéllyal, a Siófoki Szabadtéri Színpaddal, az Esztergomi Várszínházzal, a Rocksínházzal és a Budai Szabadtéri Színházzal is.

Mindezek mellett szeretnénk a járvány miatt különösen nehéz helyzetbe kerülő független alkotókat is megszólítani, és keressük az együttműködési lehetőségeket. Jelenleg többek között tárgyalást folytatunk a Proton Színházzal, hogy befogadjuk egy előadásukat.

Igyekeztünk az együttműködési lehetőségeket a 125 éves évforduló kapcsán is átgondolni. 1823 a Miskolci Színház alapítása, amely a jelenlegi Magyarország területén lévő első kőszínházi épület. A Miskolci Nemzeti Színházzal való együttműködés ez évadban vígszínházi előbemutató (*Szerelmek városa*) megtartását,

kölcsönös vendégjátékot is magába foglalt volna. A vírus azonban ezt is megakadályozta, a szándék azonban változatlan.

2021 májusában részt vettünk a Múcsarnok 125. születésnapján, hiszen 1896-ban ugyanabban az évben néhány nap különbséggel nyitotta meg a kapuit a Múcsarnok és a Vígszínház. A közös évforduló alkalmából május 4-én a Vígszínház színművészei előadásában felvillantak a 125 évvel ezelőtti megnyitó eseményei, és a Múcsarnokhoz kapcsolódó ritkán hallott történetek történetek hangzottak el.

Együttműködés a zenei élet kiválóságaival

A Vígszínház hagyományosan helyszíne igényes zenei eseményeknek, rendezvényeknek. Ezek az alkalmak színesítik a Vígszínház programkínálatát, és ilyenkor kicsit *levegőhöz jut* a színház.

Hagyomány, hogy az ünnepek környékén színházunk színpadán képviseltetik magukat a zenei élet kiválóságai. Így 2021 decemberében a Vígben tartja évbúcsúztató koncertjét Caramel, a hazai zenei élet kiemelkedő szereplője. 2022 januárjában pedig helyszínt biztosítunk a The Beatles 50+1 – jubileumi emlékkoncertnek, amely a járvány miatt ebben az évadban nem tudott megvalósulni. A koncerten a világ Top 5 Beatlest játszó zenekara közé sorolt The Blackbirds együttes műsorát láthatja és hallhatja a közönség a Vígszínházban. A legnépszerűbb Beatles dalok előadásához olyan hazai kiválóságok csatlakoznak, mint Caramel, Czutor Zoltán, Takáts Tamás és a Csík zenekar prímása, Szabó Attila.

2021-ben a Vígszínházban forgatta *Világom* című dalának zenei klipjét a népszerű Follow the Flow zenekar. A klipet a május végi megjelenése óta eltelt néhány hétben már csaknem egymillióan nézték meg.

Mindezekon túl tárgyalásokat folytatunk egy MVM Zenergia komolyzenei koncert megrendezéséről, és a korábbi évek gyakorlata szerint ismét fellépne nálunk a Budapest Bár zenekar.

Természetesen helyet adunk a társulathoz és a színház szorosabban is kapcsolódó zenei produkcióknak, így *A Pál utcai fiúk* sikeréből kinőtt GRUND zenekar és Halász Judit hosszú évek óta töretlen népszerűségnek örvendő vígszínházi koncertjeinek.

Filmes együttműködések

A Vígszínház hagyományosan szoros kapcsolatot ápol a hazai filmes szakma jeles képviselőivel, és igyekszünk ezeket a kapcsolatokat még szorosabbra fűzni.

A színház jubileuma alkalmából készülő kétrészes dokumentumfilm erre kiváló alkalom, miként a 2021 szeptemberében megrendezésre kerülő Film Maraton is, ahol a Nemzeti Filmintézet által szervezett programsorozat keretében egy vígszínházi kötődésű némafilm kerül majd levetítésre.

Emellett ebben az évadban a színház több filmforgatásnak is helyszínéül szolgált, így egy vizsgafilmnek, egy nemzetközi filmnek (*Birds of Paradise*) és egy magyar filmnek (*Nagykarácsony*) is.

Együttműködés társművészetek alkotóival

Nemcsak az előadásokban dolgozó tervezőknek adnák kiállítási lehetőséget, hanem olyan fotóművészeknek, képzőművészeknek, akinek van színházi kapcsolódásuk. Így kiállítást tervezünk Keleti Éva fotóiból, és hasonlóképpen szeretnénk Fehér Miklós látvány- és díszlettervező munkáit egy tárlaton keresztül megmutatni nézőinknek a színház közönségforgalmi tereiben.

A Vígszínház 125 éves fennállása alkalmából további tematikus kiállításokat, emlékező összeállításokat tervezünk nagyobb fotógyűjteményekkel és archívumokkal együttműködve.

Együttműködés oktatási intézményekkel

A Vigdiák programokon kívül más formában is együttműködünk az ország oktatási intézményeivel.

A középfokú oktatási intézmények diákjai közül sokan a Vígszínházban teljesítik kötelező közösségi szolgálatukat. A jelentkezőket a nézőtéri munkáknál tudjuk foglalkoztatni.

Folyamatos kapcsolatot ápolunk a középiskolák tanáraival, hírleveleket és tájékoztató anyagokat küldünk számukra. Ha a középiskolai tananyaghoz szorosan kapcsolódó előadást mutatunk be, a produkcióhoz kötve mindenképpen szerveznénk pedagógus főpróbákat, nyílt próbákat és közönségtalálkozókat.

A színházat szeretnénk minél nyitottabbá tenni a különböző felsőoktatási intézményekkel való együttműködésre. Mindkét fél számára hasznos lenne, ha a különböző részlegek munkájába bekapcsolódhatnának egyetemi hallgatók, ha nálunk töltené egyetemi gyakorlatát akár marketinget, akár kommunikációt, akár gazdálkodást tanuló diák. Természetesen lehetőséget adnánk a szakirányú képzések hallgatóinak is rendező-, színész-, dramaturg-, tervező- és asszisztens szakos diákoknak, zenészeknek, koreográfusoknak és táncosoknak. Ennek megvalósítására már ebben a csonka évben is tettünk lépéseket, és fogadtunk gyakornokakat, például az ELTE Közönség szervezés szakáról. Ezeknek az együttműködéseknek a részletei még kidolgozásra várnak.

Tervezzük olyan belső képzések elindítását is a színházi hiányszakmákból, amelyeknek nincs hivatalos képzési helye.

Egyéb partnerségek

A színházi előadások streamelésének új piacán működő mindhárom nagy streaming szolgáltatóval együttműködtünk. A legtöbb közvetítésünk az eSzínház platformján keresztül történt, de együttműködtünk a jegy.hu-val és a Színház TV-vel is. A jövőben is tervezzük fontos előadásaink streamelését, elsősorban a külföldön élő magyar nézők számára.

A színház archívuma és dramaturgiája szorosan együttműködik az Országos Színháztörténeti Múzeummal és Intézettel, kölcsönösen segítve a másik kutatómunkáját, és gyarapítva egymás archívumát.

Társadalmi célú együttműködések

A 2020/2021-es évadban megvalósult együttműködések

Börcsök Enikő emlékére az eSzínházzal közösen jótékonyági célú vetítést tartottunk a *Kvartett* című előadásunkból. A stream megtekintéséből származó teljes bevételt a Transzplantációs Alapítvány a Megújított Életekért részére utaltuk át, amelynek Börcsök Enikő kétszeres vesetranszplantáltként önkéntese és kurátora volt.

A Házi orvosok Országos Szövetségével és két fővárosi kórházzal együttműködve a *Kabaré* című előadásunk két főpróbájára meghívtunk 250-250

egészségügyi dolgozót (házi orvosokat, nővéreket, orvosokat és egészségügyi laborok munkatársait), akik a járvány ellen folytatott küzdelemben a frontvonalban harcoltak.

További tervezett együttműködések

Több olyan együttműködést kialakítására törekszünk, melyek a hátrányos helyzetűek számára biztosítanak lehetőséget arra, hogy hozzájussanak olyan színházi élményekhez, melyekre más módon nem lenne lehetőségük. Nemrég kötöttünk egy együttműködési megállapodást egy szervezettel, akik művészetterápiás jelleggel pszicho-szociális fogyatékosokkal élőknek nyújtanak lehetőséget egy előadás megtekintésére. Az együttműködés keretén belül kulisszajárás és a produkció szereplőivel közös személyesen foglalkozás is segíti a résztvevők fejlődését.

Az Idősek Világnapja alkalmából csatlakozunk az Idősek Barátai Programhoz, amelynek keretében segíteni fogjuk az elszigetelten élő időseket úgy, hogy művészeink önkéntesként köszöntik őket videóüzenetben, telefonon, esetleg személyesen. A Vígszínház ezenfelül jegyekkel támogatja a programot.

A Szilágyi Erzsébet Nevelő Otthonnal formálódó együttműködésünk keretében hátrányos helyzetű gyerekek számára biztosítunk ingyenes jegyeket készülő előadásaink főpróbáira.

Magyarországon több mint 800 gyermek veszítette el egy vagy mindkét szülőjét a koronavírus járvány során. Természetesen tisztában vagyunk vele, hogy a szülői szeretet és gondoskodás soha, semmivel nem pótolható, de hiszünk a művészet gyógyító erejében, abban hogy a színház képes a szenvedést és a fájdalmat enyhíteni, ezért keressük a kapcsolatot és a lehetőségeket, hogy ezeket a gyerekeket a magunk eszközeivel, ingyenes előadásokkal és egyéb programokkal támogassuk.

Évek óta hagyomány, hogy a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat a Vígszínházban tartja jótékonyági estjét. Ezt a hagyományt a jövőben is folytatni kívánjuk.

2022 őszén a TEDxDanubia a Vígszínházban tartja legújabb konferenciáját, amelynek témája a klímaválság megoldásainak felkutatása, és a mihamarabbi cselekvésre ösztönzés lesz. Ez az egésznapos esemény nemzetközi térben is jelentősnek fog számítani, a helyszínen ezer résztvevővel, és további sok ezer, az élő közvetítést online követő nézővel számolunk.

És mindezek mellett, vagyis inkább mindezek előtt szeretném az amúgy szétszabdalt szakmánkban segíteni a párbeszédet. Szeretnék nyitottan együttműködni a szakmai szervezetekkel, a színházakkal, és a színházi érdekképviselőkkel.

Nemzetközi szakmai kapcsolatok

A Vígszínház évtizedek óta komoly nemzetközi kapcsolatokat ápol, rendszeresen voltak a szakmai együttműködések, fesztiválszereplések, vendégszínházak és koprodukciók. A társulat minden évadban együtt dolgozhatott neves külföldi alkotókkal, mi ezt a hagyományt a jövőben is folytatni szeretnénk.

Az elmúlt évadban mozgásterünk ezen a téren jelentősen leszűkült, de ebben a kényszerű új világban mindent elkövetettünk, hogy egy-egy streamelt előadásunkat világszerte elérhessék a nézők. A külföldön élő magyarok részéről nagy volt az érdeklődés, és így olyanokhoz is eljutottak előadásaink, akik régóta nem nézhetek már magyar nyelvű színházi előadásokat.

A kultúráközvetítés ezen módjáról a jövőben sem szeretnénk lemondani. A 2020/2021-es évadban nemzetközi online megjelenésben együttműködtünk az amerikai HungarianHub fesztivál vezetőségével, és tervezünk további megjelenéseket is kifejezetten az amerikai közönség számára.

2020 nyarán részt vettünk Taro Izumi japán képzőművész projektjében, amely 430 színház közreműködésével készült. A művész a bezárt színházak nézőterén rögzített színházi csendekből készített installációt. A bázeli Tinguely Múzeumban megrendezett kiállításon az érdeklődők behallgathattak a *vígszínházi csendbe* is, és láthatták azt is, hogy a színház nézőterének melyik pontján készült a felvétel.

Külföldi alkotók

Büszkék vagyunk rá, hogy minden nehézség ellenére *A kő* című előadásunk Michal Dočekal, a prágai Városi Színházak igazgatójának rendezésében színpadra kerülhetett a Pesti Színházban. Az előadás online bemutatója 2020. december 5-én volt. Dočekal már visszatérő vendégrendező a Vígszínházban, több emlékezetes előadás fűződik a nevéhez. Az ő munkájára a jövőben is számítunk.

De a már megismert sikeres külföldi alkotók mellett fontosnak tartjuk, hogy közönségünk találkozhasson, színészeink pedig együtt dolgozhassanak minél több új utakat kereső, nemzetközileg elismert művésszel, mint például David Doiasvilivel, a grúz Vaszo Abasidze Állami Zenés és Drámai Színház igazgatójával, aki a következő évadban Csehov *Sirályát* állítja nálunk színpadra.

Együttműködés külföldi színházakkal, fesztiválokkal, intézményekkel

Szorosabb együttműködést szeretnénk kialakítani a Vígszínházhoz hasonló hagyományú, méretű, repertoárú és kaliberű színházakkal, elsősorban a régió belül. A vendégszínházok mellett koprodukciós előadásokat is létrehozhatunk, és keressük a kooperáció egyéb módozatait is.

Szívesen csatlakozunk olyan nemzetközi szervezethez vagy kezdeményezéshez, mely szellemiségünkhöz közel áll, és a Vígszínház nemzetközi ismertségét és elismertségét növelni tudja.

A jövőben a vendégszínházok és fesztiválszereplések esetében is kiemelt figyelmet szeretnénk fordítani a régiós kapcsolatokra. *A rendes lányok csendben sírnak* című előadásunkat már idén is meghívták az Astorka Fesztiválra, Pozsonyba, s bár a szervezők bizakodóak voltak, mégsem tudták megrendezni a találkozót. Reményeink szerint egy év múlva ott lehetünk a fesztiválon.

A vendégszereplések mellett fontosnak tartjuk külföldi előadások befogadását is, melynek szintén nagy hagyománya van a Vígszínházban. 2021 novemberében a Szlovák Hetek programjának keretében a Pesti Színházban vendégül látjuk a nyitrai Andrej Bagar Színház nagysikerű előadását, a *Tulajdonosok*-at. Egy lakóközösségben uralkodó légkör a témája Jiří Havelka Mark Ravenhill-díjas vígjátékának. A darabból a szerző rendezésében film is készült, amely 2020-ban elnyerte a cseh kritikusoknak a legjobb forgatókönyvért odaítélt díját, a Cseh Oroszlánt.

Workshopok, mesterkurzusok

A Vígszínház infrastrukturálisan tökéletesen alkalmas workshopok és különböző szakmai programok szervezésére és befogadására. Ezt az adottságot mindenképpen szeretnénk kihasználni és izgalmas, széles szakmai érdeklődésre számot tartó

nemzetközi programoknak otthont adni. A külföldről ideérkező alkotókkal együttműködve kerekasztal-beszélgetéseket, élő és online konferenciákat és workshopokat szervezünk, emellett elindítanánk egy önálló vígszínházi nemzetközi programot színházi alkotók számára. Ide nem csak az előadókat, de a résztvevőket is több országból várjuk majd. A program egyes részei a közönség számára is elérhetőek lesznek. A külföldi szakemberekkel való találkozás mindig nagyon inspiráló és óriási lehetőség a színészeink számára, hiszen megtapasztalhatnak más aspektusokat, más perspektívát is. A résztvevő művészek gyakorlatot szerezhhetnek az angol nyelven történő kommunikációban és munkában, mely a 21. században szinte elengedhetetlen egy színész számára.

A következő években szeretnénk lehetőséget teremteni egy-egy, művészeti felsőoktatásban tanuló külföldi diáknak, hogy gyakorlati idejének egy részét nálunk tölthesse el. A fiatal alkotók számára különösen fontos, más iskolák, irányzatok megismerése, hogy minél több művészi benyomással és inspiráló impulzusokkal találkozassanak, ehhez szeretnénk mi is hozzájárulni. A programra határon túli magyar és külföldi diákokat is várunk, alkotói és operatív területekre egyaránt.

Emellett alkalmat keresnénk arra, hogy a Vígszínház művészei külföldi workshopokon és továbbképzéseken vegyenek részt, melyek később jelentős szerepet játszhatnak egy-egy társulati tag művészi és szakmai fejlődésében.

Előadások feliratozása, angol nyelvű honlap

A már meglévő kétnyelvű honlapunk angol fejlesztése folyamatos. Ezzel is szeretnénk elősegíteni, hogy külföldi, vagy itt élő, angolul beszélő nézőink megismerhessék a Vígszínházat, az előadásokat és a társulatot. Emellett rendszeressé kívánjuk tenni előadásaink angol nyelvű feliratozását. A Nagy Gatsby két őszi előadása már angol felirattal volt látható, és júliusban a Kabaré bemutatóját a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon szintén angol felirattal játsszuk. Célunk, hogy az itt élő külföldieknek és a majd reményeink szerint újra idelátogató turistáknak minőségi szórakozást és színházi élményt nyújthassunk.

Gazdasági program, üzleti terv

A gazdálkodás célja – a nonprofit társasági forma keretei között – a közszolgáltatási megállapodásban rögzített közcéloknak megfelelő színházi előadások, termékek széles közönségrétegekhez (gyermektől a felnőttig, munkavállalótól a nyugdíjasig) való eljuttatása (polgári népszínház). Ennek alapja a társulat, a repertoár játékkrend és a bérletrendszer. A gazdálkodásnak is ezt kell szolgálnia. (Ettől eltérő az egyik oldalról a zenés- ill. bulvárszínházi, másik oldalról pedig a művészsínházi gazdálkodás felépítése.) Ezen túl kiemelt figyelmet fordítunk a használatunkban lévő nemzeti vagyon állapotának megőrzésére, gyarapítására. Ezek közül a legfontosabb a Vígszínház 125 éves épülete.

A gazdasági program megírására speciális társadalmi és gazdasági feltételek között kerül sor. A WHO szerint elképzelhető, hogy a koronavírus járvány hatásai felülmúlják majd a II. világháború hatásait. Ezt nyilván még nem tudhatjuk, az azonban biztos, hogy a Vígszínház esetében a II. világháború és a kupola bombatalálata sem okozott olyan hosszú leállást a társulat életében, mint a jelenlegi járvány. (A Vígszínház 1944. december 23-án még duplát játszik mielőtt megkezdődik Budapest ostroma. Az épület ezután 1951-ben lesz újra használható, ekkor tér vissza társulat az eredeti otthonába.)

Ezen helyzet miatt sem könnyen extrapolálható a jövő a múltból, pláne nem a 2008-2018-as TAO támogatások időszakának, finanszírozási értelemben aranykornak tartott bázisán. Így a gazdasági program egyszerre alapul egy 125 éves múlttal és hagyománnyal rendelkező intézmény örökségén, és egy soha nem próbált időszak által igényelt rugalmasságon, kreativitáson, intézményi és társulati innováción.

A gazdálkodás feltételei 2021-2026

I. Makrogazdasági feltételek

A kulturális szolgáltatások kereslete rugalmas. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztók a nehéz időkben az átlagnál jobban csökkentik e termékek vásárlását. Ezt tapasztalhatta meg a színházi szakma az ezredfordulót követően, amikor történelmi mélypontra (4

millió néző/év) esett vissza a színházba látogatók száma. Azonban a 2008-as világgazdasági válság végét és a hitelválság rendeződését követő időszakban, 2016-tól a **gyorsan növekvő reálbérek** által indukált kereslet a kulturális szférában is az átlagosnál jelentősebb fellendülést hozott. A jelenlegi viszonyok között a **bizonytalanság tűnik a legnagyobb veszélynek**. Ezt felerősíti, hogy társulati rendszerben működő, repertoár színházról van szó, ahol a törzsközönség és a bérletrendszer az egyik legfontosabb támasza a játéknak.

Volatilitás jellemzi a piacokat. Erre jó példa a bitcoin hónapok alatt megduplázódott majd feleződő árfolyama, a Forint Euróval szembeni árfolyamának hullámzása, és ami a jelenlegi gondolkozást leginkább érinti, a növekvő infláció (5% Magyarországon) és az inflációs félelmek világszintű megjelenése. A központi bankok által a piacokra öntött pénztömeg és az állami költségvetések deficite is soha ki nem próbált, világméretű kísérlet. Ezen bizonytalanságból következik a gazdasági terv egyik peremfeltétele, hogy **változatlan áras** módszerrel készítettük, azaz sem a bevételek sem a ráfordítások oldalán nem számolunk az inflációval. (Így könnyebb a különböző évek összehasonlítása is.)

II. Színházi ágazati jellemzők

A színházi ágazat helyzetét alapvetően meghatározta a 2008. évi Előadó-művészeti Törvény (továbbiakban: Emtv), amely a magyar színháztörténetben először szabályozta a szektor működését törvényi keretek között. A TAO támogatásról szóló törvényi rendelkezés 2009 novemberében, az EU-s jóváhagyást követően kezdett működni. Ennek hatásaként a színházak anyagi helyzete javult, aminek következtében vitatott, de sokak által aranykorként említett időszakban, 10 év alatt (2009-2018) megduplázódott a KSH által kimutatott nézőszám, és elérte a 8 milliót. A színházi jegybevételek ezt meghaladóan, közel négyszeresre nőttek. A fellendülés a budapesti nézőszám növekedésében (+ 2 millió néző) és a külföldi nézőszám növekedésében (+ 2 millió néző) valósult meg, a vidéki nézőszám lényegében változatlan maradt. A budapesti piacon meglódtak a jegyárak, és az árakon túl játéknél és egyéb változások is történtek. A színházak hosszabb időre hirdetnek műsort, a növekvő kereslet, illetve a

szerzői jogi szerződések miatt megjelent a nagyblokkos (Madách Színház) és a kisblokkos¹ (Vígszínház, Opera) játérend.

A 2019-től megszűnő TAO támogatást új finanszírozási gyakorlat váltja fel. Ez jól vizsgázott a válság idején. A bázis elvű támogatás segített a túlélésben, amely a TAO támogatás törvényi keretei között ellehetetlenült volna. Ugyanakkor a TAO támogatás egyik lényege, hogy követte a jegybevétel növekedést, már nem áll fenn. Az állami költségvetés jelenlegi lehetőségei között középtávon sem valószínű a valorizálás, az inflációt követő támogatási összeg növekedése.²

III. Állóeszközök, kiemelten az épületek felújítása, karbantartás

A **Vígszínház** épülete 1994-ben lett felújítva, az eredeti, 1896-os kivitelezéshez igazodó stílusban. Az épület kiállta az idők próbáját, hasonlóan a benne dolgozó nemzedékekhez. Ez évben megkezdtük a színpadi felsőgépeszeti ponthúzókat teljesen elavult elektronikájának cseréjét. A munkák nagyobb része jövő nyáron kerül kivitelezésre a vezérlőegységek cseréjével. A női mosdó kapacitást 50%-kal emeltük meg, csökkentve ezzel a szinte minden színházra jellemző sor hosszát!

Reményeink között szerepel, hogy az újabb, teljeskörű épület rekonstrukcióval nem kell a 200 éves évfordulót vagy bombatalálatot kivárni. Ugyanakkor tudjuk, hogy a jelenlegi államháztartási helyzet ezt középtávon nem teszi lehetővé. Addig is minden évben minimum 40-60 millió forintot kell költeni az épület állapotának szinten tartására.

A **Pesti Színház épülete Hild József tervei alapján, 1840-ben** épült. Várkonyi Zoltán 1964-ben szerezte meg a Fővárostól az akkor leromlott állapotban lévő egykori Bartók Termet. Itt teljes körű rekonstrukció nem volt, de folyamatos beruházásokkal, felújításokkal az épület képes kiszolgálni az esti előadások közönségét.

Itt az alapvető problémát a raktárak hiánya jelenti, így a belvárosi szabályozásnak megfelelően éjjeli szállítással kell a repertoár színjátszás feltételeit biztosítani. Ezen túl a műszaki dolgozók elhelyezése sem megoldott. Mindkét gondot jelentősen enyhítené egy közeli ingatlan megvétele, akár eredménytartalék terhére is.

¹ A Vígszínház esetében ez a kereslet által lehetővé tett, általában hétfőjét jelentő 2 szombati és 2 vasárnapon azonos előadást jelent.

² Ez például azt jelenti, hogy 3 év alatt, a Magyar Nemzeti Bank inflációs céljának középértékével (3%) számolva, 100 millió Ft támogatás 91,5 milliót ér reálértékben számolva.

Bevételek 2021-2026

Ráfordítások 2021-2026

Eredmény, mérleg

Összegzés

„Miért élénk, miért félnék, ha nem egy álomért!” énekelték 2020. november 9-én este is *A Pál utcai fiúk* a 278. előadásán! Utána pedig *A padlás* 999., 10.000 nézőnek streamelt előadásában hangzott el, hogy „Kell egy hely ...”. A mi HELYÜNK, a mi GRUNDUNK a Vígszínház! Küldetésünk, hogy vigyázzunk rá! Az épület, a társulat, a gondolat túlélte az első világháborút a trianoni döntéssel, utána a spanyolnátha járványt, a második világháborút, '56-ot és '89-et. Ezt a válságot is túl fogjuk élni.

A kulturális ágazat azon területek egyike, melyet a Covid-válság a legérzékenyebben érint. A szervezéstől és a marketingtől új gondolkodást és eszközöket igényel a megváltozott piaci környezet. Mozgó célpontra lövünk, nem kiszámíthatóan változó feltételek között! A gazdálkodás egyszerre restriktív és fűnyíró- vagy direkt módon korlátoz, és egyszerre finanszíroz alternatív megoldásokat lehetővé tévő projekteket.

A feladatokat illetően tisztában vagyunk azzal, hogy a válságkezelés nem elég. A visszarendeződés győztese csak az lehet, aki változásmenedzsmentet folytat!

A pályázat elkészítésében részt vettek:

Balassa Jusztna, Dávid Roland, Gulyás Zsuzsanna, Hársing Hilda, Illyés Ákos,
Kopek Janka, Kovács Krisztina, Mádi Zoltán, Magócsi Anikó, Mertz Hanna Míra,
Sánta György és Valló Péter.

A segítségüket ezúton is köszönöm.